

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

In Aristotelis Stagiritæ organum commentarius dictatus - Cod. Rastatt 61

Coscan, Oswald

[S.l.], 1617

In libros posteriores analyticos Aristotelis stagiritæ commentarius

[urn:nbn:de:bsz:31-300535](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300535)

In libros

libros Post. quos iam explicare aggredimur, et quos foliis qd
gertu nemo studens hactenus velle Joan. Statius in Epistola
negavit.

Quasi. 1.

Re.

Quaestio I. Quod sit obtem horu libroru. Re. eae syllu
demonstrativa qua tales; ita cois sentia Graecoru et Latinoru
ag. Tol. q. 1. in hos libros et Didacu Masu q. 2. mo e igit
foliis. 1. Pro. c. 1. et 11. Meta. c. 1. Ratio e qd qd qd qd qd
membra et principia ac media demonstratio in hoc oge explicat.
Item q demonstratio distinguit hoc oge ab aliis oqib. Arer.
ag. Tol. Alex. et Theophr. ag. Arabu et Timoniosis ag. Conon.
gubtat n solum demonstrat eae obtem horu libroru, sed modum
sciendi, qut demonstrat et definit includit, tu qd foliis in 2. Post.
definit ex instituto vidt explicare, tu qd qd se e digna dissa,
vendi modu qd alibi tradet, mo nobilior demonstrat, qd de
mostratio tm audit qualis res sit, definit a. qd sit, qd longe nobi,
lius e hacta hote 7. meta. lex. 4. Sed audiendi e st hi audt,
res, qd definit ab hote tm in ordine ad demonstrat e tractata; est
n. ut videbim mediu sylli demonstrativi. Deinde esto qd definit
sit qd se digna q tractet, n h collibit foli eae in his libris
q se tractare, qd ocl oqal sual in arguod collocavit. Existi
mat in Alberty M. trac. 1. in Logica c. 5. qd istu eae aliq
oge ab hote de Defioe, sed inuicia temotu intercidisse. De nigg
qstio qd e tu e nobilior qstione quale e, si soltu quale e qd
ritz, si a. simul, qd tale e, quarat, in quo includit quoz
qstio qd sit; longe nobilior e qstio quale e, ad q tradet per
demonstrationem.

anarcha

Posteriores

323

Quaeritur.

Re. 1.

Obic.

Re.

Re. 2.

Obic. 1.

Obic. 2.

Obi. 3.

Re. ad. 1.

Re. ad. 2.

Quaeritur II. Quen locū obtineat haec tractatio inter ceteras
 partes dialecticae. Re. i. Ordine dignitatis cedere oes alias partes
 ita tamen in gremio et usque ex cui quilibet. a. Ratio est quae
 inter libros Logicos et nobilissimum gaudere obtinet. Dicitur forma
 nobilior sententiae est materia, quae dicitur ea res, quae libri primo. Operari est
 quae in illis explicatur forma syllabae. Re. Negando quod in quae est in
 his libris post. si oino abstrahitur ab forma demonstrativa, quae est
 ratio, quae figura est quae motus sit aptissimus demonstrativa. Ita quae ratio
 artificialibus si sententiae forma est nobilior materia, iuxta illud Poetae

Materia suggerat ovis etc.

Sic autem quae est materia amulii nobilior sententiae, quae ratio figura amulii.
 gari ratio in syllabis demonstrativa, materia syllabae excellit formam syllabae.

Re. 2. Ordine doctrinae optime postgredi libris primo. Cedere a.
 libros Logici. Ita S. Th. Loricenses et Scotus, et ceteros sententiae
 Philonem et Aristoteli, quae gubernetur Log. Operari libris post.
 i. eo quod in his tractatibus pars inventiva, quae prior est, in libris a. post.

pars iudicativa (dicitur a. iudicativa, si quae in ea docetur motus certum
 iudicium ferendi de veritate propositionum, ut vult Rubi, sed quae tractatibus
 ordo recte collocandi ea quae invenianda vel inveniata sunt ad veritatem
 veritatem erueda: inventiva dicitur, quae docemur invenire media ad

operandum et arguendum, de quo gloriatur. Tol. q. 9. item 2. quae gloria
 disponit ad utrum. Item 3. quae gloria contra s. ad a. coisibilis incipientem
 Sed Re. ad 2. in usu igitur arguendi prius invenire oportere, in doc.
 Itina a. de syllabis si ea utitur ut committatur pars inventiva, cum sine
 hac optime doceri possit pars iudicativa. Ad 2. Re. eodem modo. Et

Quare dico, ne posse quidem gloria ante demonstrativa doceri,
 si

si ordinem doctrinae spectemus, quae scientia deficiunt a demonstrativis
 tam in intellectu et defectuosum a effectu, nunquam imperfecta recte in-
 telligunt, nisi commissis effectibus a quibus deficiunt, de quo Tol. q. 6. ad
 3.^m R. C. Scientia est coiora, si quae in se includant propria tamquam generalis
 specialis, tunc enim abest ut scientia ad unum sit generalis, ut et sit opposita,
 tunc quod, sed quae scientia est generalis vagantur: at quod hoc modo coiora et
 non debet proprio aliis minus coiora in docendo consisti.

Quaeritur. 3. Quae sit generalis divinis horum librorum et
 methodus. R. C. In 1.º libro agitur de ipsa demonstratione et eius specie,
 speciebus, generibus et figuris etc. In 2.º De Deficiente quae est modus de
 demonstrationis et quibusdam aliis.

Methodus seu ordo procedendi est resolutiva ut patet ex investigat-
 tione: hoc est generatio primae sine totius operis, ut sciam, resolutiva
 Demonstratio quae scilicet agit in suas causas primas et elementa, in gene-
 rationes et terminos etc. ostendendo qualia haec via in demonstra-
 tione esse debeant, quod facit dividendo, definiendo, et demonstrando fines.

Dubium. Unde dubium est quod movet Paulus Verhey, quod fieri potest ut utatur quibusdam
 demonstratio circa ipsam demonstrationem, si n. fieri esse vult antequam cog-
 nita sit demonstratio quae uti demonstratio? Sed R. C. optime id fieri
 posse, nam ad demonstrandum quod quod adhibet antequam scientifica sciat quod sit
 demonstratio, scit namque esse bonam, et infallibilem sine reflexione alij
 eius accessit namque, ut docetoteles 1. Rhet. ad Theodecten. cap. 1.
 et sic adhibet eam tantum ut scientifica cognitum, sed ut namque pos-
 sessionem. Et haec ratio optime est idem adhiberi ad docendum sergenti sub
 diversa ratione, ut et sic Tol. q. 7. sic et deficiente, ut tunc namque cog-
 nitum quod sit deficiente, definiendo ipsam deficiente.

Argum.

glina discursiva fit de nouo ex existente cognitione sub quo gra
 crato subsumendum e sic sed scia e doctrina discursiva, q. fit
 de nouo ex existente cognioe. Probat maiore inductione, minore
 a. suggerit ut q se notat et ab aduersario gressat. Et hac q prima
 parte cogitis. In 2^a parte ondit quot sint Cognioes ante gelioel
 hnda, et de qbz sit Cognoscendu, seu quot sint Cognita. Tria
 et Cognita, us. scdm geliois, gassio seu qdcm eigel, et gria
 son Gmissa. De soto hnda e Cognitio quod sit, de gassione
 qd uocabulu gssed, de gria q uera sint. Hinc deducit et
 e 3^a pars cogitis) aliud gnuciatu us anteq demonstratio qfi
 cits necesse e gelioel partim cognosci, partim ignorari, cogno
 ei qdam uirtute ni Gmissis, ignorari u. foalt. Ex quo gnu
 ciatu soluit qdam sophismata, quoad an e scia, a ueteribz
 allata, de qbz infra ni q. 1.

Ciaq. 2° Tria docet 1° Anid sit scire, seu scia actualis. 2° Anid
 sit demitatio. 3° Ex qbz gstat demitatio. Scire e, causam cog,
 noscere q res e, eig rei causa ee, nec posse eal alt hre
 Hae scia actualis comparat demitatioe, unde scire seu scia actua
 lis definiti alt q, q sit cognitio q demitatioel. Demitatio qbr
 definiti, 1° e sylly faciens scire seu gariens scid, 2° e sylly
 gstantis ex Gmissis uetis, gria, gria, immediatis, notioribus
 prioribus, causis geliois. Has deinde gblas explicat, et docet
 demu gria gstantiati modo sciti q gelioel.

Anid sit Demitatio?

Ciaq. 3° Docet de qbz sit demitatio, gtra duos ueteru errores
 1us erat nihil e demonstratioel sciti, 2us ora q eal sciti, et gria
 prima et coisima. Sntia hrlis e de gposioibz mediatis hti gsse
 scit q demitatioem, de gria a. si hti coisso q careat medio.

Ciaq. 4

Posteriores

Cap. 4. Docet quod quatuor proprietates demonstratiois sunt ut patet ex p[ro]p[ri]etate
 positivis. h[ab]et quatuor proprietates veritas illi negat nisi tres quatuor clas
 ses explicent, n[on] quod varietas veritatis continet, us, primo quatuor
 de oi, id est quod inest oi quanto sub s[ub]to et oi t[er]m[in]e. 2. quatuor quod se
 quod est reflex, 1. quod se primo, quod us quatuor est ex defice s[ub]ti p[er]it[ur]e
 2. quod se secundo est tale quatuor in cuius defice p[er]it[ur]e s[ub]ti, id est, quanto
 quatuor p[ro]p[ri]etas. 3. quatuor ut s[ub]to, id est, quod querit oi et quod se, et cum
 s[ub]to recipit.

*Proprietates
 Demonstratiois.*

Cap. 5. Explicat quatuor quatuor sit quatuor ut s[ub]to, quod p[ro]fici de causa
 p[ro]ngere quod error ut quatuor ee ut s[ub]to cu[m] n[on] sit. Documentu[m] a. ad id
 cognoscendu[m] hoc est. Si ceteris oib[us] quatuor sublati[s] quod n[on] sit de s[ub]to esse
 quatuor adhuc p[ro]p[ri]et[ur]e s[ub]to, et sublato s[ub]to tale quatuor primo auferit, tunc
 est quatuor ut s[ub]to. Ut g[er]on[im] ee triangulu[m]. 1. ee n[on] ee, 2. h[ab]et h[ab]et h[ab]et
 ra equalia, 3. h[ab]et h[ab]et duos angulos equalis duob[us] rectis, 4. ee h[ab]et h[ab]et
 g[er]on[im]. Si tollas p[ro]p[ri]etate[m] et secundu[m], adhuc h[ab]et h[ab]et manebit h[ab]et h[ab]et, si tollas
 4. statim scribit 3. quod tertiu[m] est quatuor ut s[ub]to trianguli

Cap. 6. Docet quatuor quatuor quatuor demonstratiois debere ee quod se, quod debent ee
 utraque: utraque a. ee debere quatuor quatuor p[ro]p[ri]et[ur]e, 1. quod demonstratio al[ter] se
 h[ab]et n[on] ee, 2. quod quod demonstratio n[on] agnoscat, statim obicit, p[ro]p[ri]etate[m] ee
 utraque 3. quod ex medio n[on] utro p[ro]cedit, is p[ro]cedit ex medio quod n[on] est
 causa p[ro]p[ri]etate[m] ee, quod n[on] faceret demonstratio, quod quod ex medio utro n[on] p[ro]cedit
 amittere quod scilicet, quod fieri quod ut modum al[ter] se habeat, ac p[ro]p[ri]etate[m] ee
 igitur scia falsa et nulla, p[ro]p[ri]etate[m] ee falsu[m] modu[m], itaq[ue] fieret ut amit
 teret scia quod novu[m] aliquem et n[on] p[ro]p[ri]etate[m] ee modu[m], cu[m] h[ab]et h[ab]et alias h[ab]et
 tres sint modi p[ro]p[ri]etate[m] ee scie, 1. quod obliuio[n]e[m] modu[m], 2. quod obliuio[n]e[m] ee
 n[on] p[ro]p[ri]etate[m] ee, 3. quod destructionem eius quod h[ab]et h[ab]et scilicet, seu quod id est ee
 quod da

*Cur p[ro]p[ri]etate[m] ee
 Demonstratiois utraque
 debeat ee.*

de destructione scti, ut si girat illeq. hois.

Cap. 7. Probatur primo Democritum debere gustare ex grigiis gustis et
 in extraneis, et hoc ideo ut magis gustet grigia gustare debe-
 re ex his q. st. q. se ipsa si gustia erit et q. se erit. Extranea
 grigia st. q. pertinet ad aliud obm. q. ad illud de quo facimus
 democritum, ut si q. uellet aliquid democrite de scto Geometrico
 q. grigium seu axioma alig. Arithmetice, aut de scto Physice
 q. grigium alig. iudicium. Vbi grigiis extraneis est ag. Aristoteles
 conde de genere in genus, na sctm democriti in proposito appellat
 gen. l. x. q. ab hac regula i. Quando sctm unig. scie. e. idel
 singlt. cu. scto alterius, ut cu. alterig. sctm e. gen. V. G. aial. al.
 terius u. species ut homo. 2. Quando ex q. st. sunt idem, id e. cu.
 unu. q. st. q. distam accitatal, ut linea absolute, et linea usq.
 alig. illa in Geometria, haec in g. spectica. Secundo ex dictis geludat
 Aristoteles gelud democriti ee. de reb. g. g. st. seu aeterna veritatis
 et de uslib. Probatur q. g. g. st. et aeterna veritatis et uslib. sct.
 gelud: st. n. g. g. st. q. d. q. se, q. mag. q. st. ee. falsa, ite. st. de
 oi. q. uslib. seu cora. q. g. st. in sct. m. sct.

Cap. 8. Continetur amplior doctrina de grigiis g. g. st. q. g. st. h. a.
 tenus crebra eoru. memoria erat facta. Grigia st. q. g. st. r.
 naq. ut esse (hoc e. uera. ee. si st. g. g. st. aut existere, si st.
 incomplexa) dem. re. b. Alia st. cora. hoc e. q. multis scis de.
 g. modari q. st. Alia g. g. st. q. uni. tm. Alia st. singlt. m. d. m. t. a. b. l. i. a.
 et appellat. dignitates, seu axioma, Alia m. d. m. t. a. b. l. i. a. st. se.
 cund. q. st. hoc e. in ea scia. in qua st. seu in qua uslib. q. st. et ag.
 gellant. positiones uel g. st. l. i. o. n. e. s. Principia st. gelud. ex
 grigiis

Posteriores

grigis deducta. Tam de grigiis q̄ grigiatis cognoscitur ē qd
nois. Coisima grigia st duo, v. De nullo verū ē idē simul
affirmare & negare, r. de quolibet idē affirmare vel negare
verū ē. Vtrūq; h̄t suū usū in arithm. Duo grigia in
demonstr. coisima.

Cap. 9. Oritur 1.º in unaquaq; scia q̄gras ē interrogatio, quā
iam ostensum ē, q̄gras cuiuslibet ē grigia, q̄ interrogatio a grig
cigis h̄t nota interrogatio difert: declarat deinde in exptis q̄gr
metricis q̄ sint Arithmetica interrogatio, hoc ē, a Geometria ali
era. 2.º docet ad ratiocinacōē, q̄gras ē deceptoriam quā p̄cat in
maā q̄ illa, q̄ p̄cat in forma syllogistica. 3.º adfert distincōē inter
dialecticā, seu qui p̄t̄ib; utit, et demonstratōē, in arithm.

Cap. 10. Scia r̄plex ē 1.º Quod res ē, 2.º p̄ter qd res ē. Quare Quodplex sit
Scia.
Et demonstratio ē r̄plex, ut demonstratio q̄, et demonstratio, q̄ter qd; h̄c
p̄cedit q̄ causā, q̄m̄ et immediatā illa q̄ eff̄t aut causam remō,
tam. Addit Ariles scia subalternatē h̄c demonstracōē q̄, subalter
natam h̄t q̄, cuius dicti ratio h̄c ē, q̄ subalternatē nulla h̄t, q̄gr
grigia, nisi q̄ mutuat; a subalternante, ut supra cap. 7. v̄t̄ing
q̄ ex se n̄ p̄t̄ facere demonstracōē, q̄ter qd, sed h̄t demonstracōē q̄: si quis
a. h̄t demonstracōē q̄ qd eas h̄t beneficio subalternatē.

Cap. 11. De demonstracōē prima figurā ē orid agtissima et m̄ze barbi
ra, quā et alii modi seruiant eiq̄dē figurā. At t̄ta occasione
ex modis negativis huius figurā docet Ariles qd sit q̄positio nega
tiva mediata et immediata. Illa ē cuius s̄tm̄ solum vel q̄tm̄
solum sub aliquo genere uniuoco p̄t̄inet; ut nullus homo ē
qualitas, vel q̄ utriusq; sub diuersis generib;. ut nullus homo
ē color, vel utriusq; sub uno genere, ut nullus homo ē bellus
h̄c ē

Posteriores

Cag. 23.º comparat inter se scias. 1.º quoad certitudinem et prioritatem. scia certior est, q̄ n̄ modo tractat quod est, sed et cur est, itē q̄ a mea sensibili magis abstractit, et q̄ est de simpliciore obto. 2.º Quoad unitatem et distinctionem. Illa scia est una, q̄ circa unū sōtm uersat, eadēq̄ h̄t gr̄ia ac proprietates. Diuersa st scia q̄ distinctis gr̄iis et mediis utit̄.

Argumento scia inter se p̄p̄ rōs.

Cag. 24.º De iis q̄ casu et fortuito fiat n̄ est scia, nec de iis q̄ ut plurimū fiūt, nec de iis q̄ sensu h̄t gr̄iim, ut st s̄ḡtia. Nonnet in stiles rati sensū ad comparandā scia, quāt ex s̄ḡrib. sensu co, gnitis uolūntatib. accipimus q̄ illōtm.

De q̄. n̄ de s̄ scia.

Cag. 25.º repetit n̄ oīd sciatul et demōstrul eē eadē gr̄ia.

Cag. 26.º Comparat inter se scia et opinione. Opinio est circa res multas, q̄ s̄nt mutabiles uident. Scia circa res immutabiles. Amba n̄ eōt hoc circa unū idēq̄ sōtm simul eē n̄ p̄nt. An stiles de h̄tu uel actu loquat̄, uidebimus infra.

Comparat̄ scia et Opinio

Cag. 27.º Comparat scia cū solertia. Solertia est faciliis p̄iectatio causatū seu mediorū, id est, q̄m̄ḡtudo exercitatione comparata ad inueniēdū mediū, eos n̄. solertes uocamus, q̄ facile p̄iciūt n̄, uenit̄q̄ causas. Hec de primo libro, alii alio distinguūt cogita, ita ut ex his 27 euadant 34 uel plura.

Comparat̄ scia cū solertia.

ARGUMENTV

Libri II, Posteriorum Analyticorum 4

Postq̄ de structura demōstris in superiore libro satis suggestū dictum, necesse erat ut diceret̄ aliquid de gotissimo medio demōstris, q̄ est desio sōti, uel p̄iectatis cogitō. Huic tractatui delegat̄ est iste liber Posterioris, Philoz., et Australis ag. Masius et Conin.

Exito.

EPITOME

Capitulum Libri Secundi

Cap. 1. Est de 4 q̄stiones. corū q̄ q̄rimus ut discamus. 1. an sit, 2. q̄ sit, 3. quale sit, 4. cur tale sit.

Cap. 2. in oi q̄stione antea p̄posita q̄rimus mediū, q̄ sine medio ni hū scimus.

Cap. 3. Auertit. 1. ex oīd corū, de q̄. h̄z dem̄stratio debz desio. R. negative. Auertit 2. nūc id q̄ definitz, q̄ dem̄strat q̄ d̄z. R. negative in sensu raduglicatino, q̄a definitz; q̄a desio n̄ ē dem̄stratio saltem ex ḡlicita.

Cap. 4. Dicit n̄ posse desioel de definito q̄ aliud desioel ḡcludi, q̄a siḡtz desio ḡclota et ḡecta, ē ḡclota immediatū.

Cap. 5. Desio n̄ ē de definito q̄ diuisionem dem̄strari.

Cap. 6. Nec q̄ desioel desiois, nec q̄ desioel ḡratii.

Cap. 7 et 8. Nec quocūq̄ alio modo. Vixi q̄ desio ē causalis, et n̄ cogit at vel causa; nā tūc possumus cel desioel ḡbare q̄ aliud atq̄ aliū cau sam, usq̄ dū ueniamus ad causā ḡrimā.

Cap. 9. Desio in dem̄stratōe assumit ut causā ḡrationū seu ḡrietatū.

Cap. 10. Dicit q̄ sit desio.

Cap. 11. Auertit an q̄ oīa causatū generū dem̄stratōes effici ḡont. R. affirmative.

Cap. 12. Non ex oi causā l̄z ḡbare effm, sed ex ḡrima Im̄ ad hoc ut sit dem̄stratio. Nam causā remota ḡrita, inter q̄ et effm interchit t̄z, n̄ ḡcludit effm ntio, ut fūdamētū ē, q̄. domy ē.

Cap. 13. Datz aliq̄s circuly ḡbaris ni t̄bz, V̄G, ut ex effu causā, et au sa ex effu ḡbari ḡont.

Cap. 14 et 15. Auomodo inuestiganda sit desio.

Cap. 16. An sit usus Diuisionis.

Cap. 17.

Posteriores

Cap. 17. Quod causa et effectus sint quædam, ac quædam unum ex alio colligi
possunt.

Cap. ultimo, Quomodo prima principia in nobis generentur, quæ videantur
a natura haberi. Hic quibus 1. An sit sensus quo prima principia cognoscuntur. Re
hinc hinc non esse nobis generatum, sed esse in nobis facultas quædam illi acq
reddi, si res usurpamus sensum, et facta inductione principia illi exprimi
mus, et sic eorum iudiciorum hinc nobis generamus. An veritas. 2. An
eadem sit cognitio principiorum et aliarum rerum. Re. negative. Aliarum
rerum cognitio est vel scia, vel opinio, vel conjectura etc.
Cognita iam summam mente et his subnectentem duas questiones quibus. oia
fusi explicabit. Prior est de Democrite, posterior de Stoicis.

Quæstio I.

De Demonstratione.

Nullam cognoscit includit tractatio de democrite: quæ ut clarior
reddatur, in sequentes paragraphos dividemus. Primus est An sit
demonstratio. 2. de Cognitis et Cognoscendis. democrite. 3. de descriptibus
democrite. 4. an quæ oia quæ causantur genere democrite liceant. 5. de iis
quæ spectant ad naturam generis democrite. 6. de quibus sit demonstratio. 7. de
iis actu exercitis democrite. 8. de divisionibus democrite. 9. de principis
in demonstratione adhiberi solitis, et eorum hinc. 10. quæ sit medium quibus
sine democrite. 11. de circulo et regressu democrite.

S. I.

An sit Demonstratio?

Non est democrite ullam generari possit his argutis. 1. ex Heraclito et
Aristotele arg. 2. in mentario in cap. 1. littera A; si est demonstratio ea
nigritus et descripturi sumus, in est cognitio æternæ veritatis. Sed
talis cognitio non est dari, quæ probatur minor, oia obta et sylva et multa
filiis, et nullum immutabile et æternum quæ neque cognitio illorum est esse
æternæ veritatis, quæ mutato obta et cognitio de eorum hinc non est argutis
est

offic. 1.

Obi. 2. esse veri. 2. ex dialogo Platonis q. de Menon. Si det talis demonstratio, qualem de statuens, tunc q. ea daret, aliqua cognitio de nouo gatta, sed nulla est dari cognitio de nouo gatta, q. nec demonstratio. Probat, mi. not primo, id quod negamus ut de nouo cognoscimus uel antea cognoscimus uel antea ignoramus. Si cognoscimus frustra quomodo cognoscimus de nouo: si ignoramus nulla erit uia illud investigandi, cum non noscimus quod investigemus, praeterquam si in illud incidamus, non tamen cognoscimus illud esse, sicut q. in turba quod sit hoc quod non nouit, et incidit in eum non cognoscit, q. si quod cognoscimus, non de nouo, sed tamen q. reminiscitiam cognoscimus. Probat 2. excretia eam minor aq. Platonel. stauiebat Plato quatuor ois iudicio rudo, cuius in elementis Geometricis gradatim interrogant ostendo a primis fundamentis donec uertit e ad difficultissima atq. quae respondebat rectissime, q. q. ordinatissime interrogat. Ex qua re, etiam negerebat Plato cum quae facile et recte responderet, igitur tamen meminisse non de nouo didicisse. Probat 3. eam minor, si daret, aliqua cognitio de nouo gatta, tunc id uel ministerio sensuum fieret, uel oge negri, neutrum dici potest, q. Non primo, tamen quia multarum rerum cognitio habent q. sub sensu non cadit, ut dei, angelorum, et occultarum quantarum qualitarum, tamen quia sensus sunt fallaces praeter excretia et S. Aug. lib. 103. questionum q. 9: non 2. quia negri non sunt species intelligibiles in discipuli mente transfundere, q. negri non est uia scire de nouo, g. ducere in illud discitis. sed his non obstantibus. sit

Con. Conclusio. datur demonstratio, seu q. ita est, possibilis est demonstratio. sed cois perigat. doctrina. Probat. Datur effectus demonstratio est q. de nouo us scia, q. datur igitur quoque demonstratio. Tria sunt probanda ut q. firmata haec arguta 1. dari scial, 2. scial esse effectus demonstratio, 3. dari scial de nouo, et non esse tamen recordationem, seu reminiscitiam. Sed loquamur iam de scia actuali non de actuali. Probat 1. datur cognitio rei q. causae

Posteriores

qd a. q. cognoscit aliqua Cognoscio dr Cognitio cu re late prior
 talis ad gelios q. e. quasi goss cognitu. In eade sensu Aristach. 3. g. dia,
 huc. 3. q. 2. desribit Cognoscio in genere hoc modo, e. antecessa qda aro
 circa re glenq. cognoscendam notitia, ubi insinuat Gnotione et gosteris,
 re notione uersari quodammodo circa id gnotu cu hoc discriminie, qd
 gosterior sit glena cognitio, e. idel grior.

Araritur. 2. Quid sint Cognoscioes et Cognitio. Aristac. lo. ci. ait
 q. 3. lex sit Gnotio in demrao, uz Ggaras, diriges, et effus. 1. e. cogni
 tio sensuum, q. ocl notitia illdina antecedit. 2. e. cognitio intellectualis
 terminoru, q. in gposita gnotione simulq. in gelioe demrada gfiat. 3. e.
 inde cognitio intellectualis Gmissaru seu grioru: na haec cognitio e.
 causa effus geliois, ut uiding in lib. grio. Non e mala haec trish,
 chii diuisio, ea coi In sntia In Arlis lib. u. c. i. tu alioru gorigate,
 hioru Cognoscioes in coi dua assignatz d. Cognitio tria. Alia Gcog
 nitio dr qd e, et alia q. e. Quid e subdiuidit in qd nois, haec est
 qd uocabulu gfiat, et in qd rei, haec e, qd res sit g. defioel. Quid e
 subdiuidit in q. e. rei id e, q. res existat uel existeri gnt, seu gss
 sibilis sit, et in q. e. ueritatis, haec e, q. uera sit. Grcognitio di
 xit Arles c. i. haec ee. 1. sota geliois, 2. gassione seu Gdta eig
 dem, 3. gria seu Gmissas.

Arcasi. 2.
 Cognoscioes st. 3.
 1. Grcognitio
 2. Diriges.
 3. Gffioes.
 Alias cog
 In due cognos
 st.

Obicitur. 1. a Paulo Veneto contra numeru huc ex coi
 sntia assignatu. A qualibet forma g. fieri unu concretu foalt
 g. a qualibet notione fiet unu Gcognitu, q. erut uel In duo G
 cognita, uel si st tria, et tres Cognoscioes erut assignade. Pl.
 gesso antecedate distinguendo gssus. A qualibet Gnotione fit unu
 Gcognitu foalt gredo, unu maalt nego; q. una forma g. multa
 sota maalt diuersa denoiato: sic albedo una foalt g. denoiare
 garietem, abur, charlatel. Et e contra q. e. unu maalt g. ad
 mittere

Obi. 1.

mittere plures formas denominatas, sic unū obur admittit albe
dinē et duritiem. Patet tunc una res q̄ cognoscit̄ et glurib. q̄
notionib. Cognosci, et una notio q̄ sup. plures res cadere.

Obic. 2.

Obicitur 2. Præter enumerata Cognita ē et Cognoscēda
medij terminy, q̄a ē q̄tis incertidg. Item Cognoscēda ē bonitas
q̄sita, nisi x. hæc bonitas cognoscit̄, nūq̄ illiq̄ assentiēz gelioi.

Re. 1.

Re. 1. mediū terminū n̄ separatim a Gmissis ē utro Cognoscē
dū, sed in Gmissis, q̄a in utraq̄ gluribz. Non x. alr assumitur
medij terminy, nisi in q̄tū uere giungi et cū extremo mai
re et minore, cognoscendo q̄ ueritate Gmissarū satis cognoscit̄
medij terminy. Ita cois subia. **Re. 2.** q̄sita una cum igit q̄

Re. 2.

clusera in actu exercito cognosci, nec ēe necesse ut seorsim utro
cognoscit̄ reflexe ante gelioel; esto goit cognosci: q̄a eo igit quod
illiq̄ gelioi assentiēz ut deductæ ex Gmissis, uidet quoq̄ igit bo
nitatem deductionis, utiq̄ alias n̄ assensurq̄ igit gelioi: qudm q̄
q̄sita lumine uidet imaginē, n̄ ē necesse ut ante uisione imaginis
lumen quoq̄ uideat, sed satis ē una cū uisione illuminat̄ usq̄
gate hanc utiq̄ gelioel ad uidēda imaginē.

Obic. 3.

Obicitur 3. Ita tm Cognita et gonēda q̄ hnt causalitatē
alij erga gelioel, sed sōtm et gassio geliois seu coratē cognitio n̄
hnt ullam causalitatē erga gelioel, q̄ et. **Re.** quēdā maiorem
sib distictione, usq̄ q̄ hnt causalitatē dirigētē uel cfatē: et ad
minore et q̄ sōtm et gassio, si Cognoscant̄, habeant saltē causali
tatē dirigētē, q̄ satis ē.

Re.

Obic. 4.

Obicitur 4. St nulla q̄ta in demora, ut cogula uerbalis
Est, et cogula uerbalis Est q̄o, igit, et hæ Cognoscēda st. Itē igit
gelioi q̄is aggratēda ē anteq̄ iudicēz, q̄ aliqua Cognoscēda
cēda. Item gelio in Gmissis cognoscit̄, q̄ Cognoscit̄. **Re. 1.** q̄sita
illis

Re.

Posteriores

339

RC. 1

RC. 2

RC. 3

Quasi. 3.

RC.

Quasi. 4.

RC.

illas vel gineri in ceteris cognitis, ut in Cognitioe Gmmissa tu gineri
 copula uerbalis e: uel n nrio seorsim ee Cognoscendas, ut gta est qd
 q denotat igit qsqd seu ueritate eig, q in dicimus n nrio seorsim
 Cognoscenda ee, esto cognoscenda sit. RC. 2. agghessione geliois an
 te eigt iudiciu si ee Cognitio, sed gineri ad igit geliois iudi
 cui q sine hac agghessione quode aliqu elici n possit: et lz Arles
 alicubi insinuat q de gelioe Cognoscendu ee, attu tm illuic q u
 eliois gres solum scilicet et gdm, et n igit gelioe qua totu aliqd
 e. 3. deniq tradit, gelioe in Gmmissis Cognosci tm gfuse, hic a. q
 ting ea Cognita q districte Cognoscit.

Quaritur 3. Utr Cognitio debeat ee iudicativa uel agghessiva
 hoc e prima uel 2. gaois metis. RC. n oes Cognitioes debere ee iu
 dicativas, sed satis ee si qda snt agghessive, ut Cognitio qd nois et
 qd rei. Ita Comin. insinuat c. 1. q. 3. a. 2.

Quaritur 4. Quando sint habenda Cognitioes, nu us ante totam
 aliq scia, uel ante actualat gualat demtraoe, uel deniq nu in igit
 decursu sylli demtraoi, anteq satab assensu ad iudiciu de igit gelioe
 q 2 scia actualis. RC. cosa qd et licere qdam Cognita suis Cognitioib.
 Cognosci ante totale aliq scia, ut faciunt Ggatin Mathematici q suis
 tractatib. Gmilitat uarias definitioes terminoru, gstrulata seu gationes
 gria seu axioma, et uino licere ut q Arles lib. i. c. 10. tex. 25. Hic
 tm c. 1. nos glli Epit habet tradite ab igit Cognitioes ante actualem
 gualat demtraoe, et qd anteq fiat ingressu sylli demtraoi. Ita Stagi
 diq Romay et Paulu Verdy, et gsim alii recentiores. Ratio e, tu qa
 Arles ages de nis q sl cu aut in demtraoe cognoscit nup utiq uoce
 Cognoscere. It q si Arles uoluisset ea enumerare q n tm ante sed
 q in igit demtraoe ante gelioe saltel naa gis cognoscenda q, glura de,
 Gmisset enumerare Cognita set inter ea recensera quoy mediu
 terminu

Posteriores

341

Itac. ult. c. n. 2^a es e gtra Caiet. in qm dario ad 1° cas. lib. i. Postea
 Probz 1° qz debeat possibilitas sibi Cognosci, qz de impossibili nemo co-
 natz ueram qzssione indere, eo qz n̄ sit capax uera et realis qzss
 ois seu Gditi. Dices Arles demrat in lib. Phys. de uacuo qz uacuu sit
 impossibile, qz datz demratio de impossibili. Rē. id qz n̄ ē, bene suo modo
 posse demrari de eo qz itide n̄ ē, ac qzinde impossibilitas de impossibili
 solummodo negatz, posse aliqd, qz ē, demrari de eo qz n̄ ē, nec possibile ē
 qz debeat niter Gditi et sctm ee, quoad hoc, siltio. Porro cū igit
 existentia uaria sit et nō de sctm demratis sit ois existentie ca-
 paz, qzcul dubio n̄ ē ois existentia de oi scto Cognoscēda ē,
 sed de alio scto existentia, positua, quales hnt entia realia qzss,
 hua, de alio existentia, obtina, quales hnt entia nois, de alio ex-
 istantia negatiua, quales hnt qzssuoes et negaoes. Probz 2° qz n̄ sit
 necesse absolute ut cognoscatur existentia actualis, qz haec ē qzss
 et qz adesse et abesse ab essa; demratio a ē scia rerū aeterna ueri-
 tatis et ueritatū qz n̄ debeat niti aliquo qzssuete. Sieri hū qz, ut aliq
 utiul sit cognoscere uel cognouisse actualē existentia scti, si n̄ qzss,
 sibilitas scti nobis n̄ imotesceret alr, ut sit in scia qz qzssu in
 uetione acqzreda. Unde aliq distinguūt hoc modo de actuali ex-
 istētia, qz Cognoscēda sit sctm nos, n̄ a. sctm igit scial habēda
 qz sctm se n̄ gestulat notitia actualis existentie. Et ad hūc sctm
 sū Arles in c. de Relaeo illgndy ē, cū ait, scial n̄ posse existere
 n̄ existēte sibili. Quod si Caiet. nil aliud uoluit lo. ci. n̄ ē
 aut reiciat.

Probz. 1.

Obi.

Rē.

Probz. 2.

Defio Demratis

Dico. 2°. Passio seu Gditi geliois satis Cognoscit Cognioe
 qd nois et aliqz qd rei, et n̄ Cognoscēdu nois ē Cognitio,
 ne qz ē. Ita Aristac. Comin., Stetig, Tole., Masig, Rub. et alii.
 Non indiget qzssuoe quoad qd nois, qz n̄ uocale demōstraoem
 faceret

Dicit. 2.

In libros

faceret nisi uoces illgeret. Praecognitio qd rei fut. e. Cognoscenda
 da gassio, si medig terminus aut medii termini qd aliqua futu
 e. desio gassionis. Huc Cognoscit qd e. gassionis n. tradidit Atles
 qa n. sez. e. nra, tradidit n. Im illas q. nra ante od demoad
 teptit, Praecognitio q. e. n. e. Cognoscenda gassio, qa ut amota,
 ut p. Th. idē e. de gassione q. rere an sit n. scto, atq. an sit, qa
 ei. de e. n. scto, et qa n. e. cognoscenda nude ut res e., sed ut gassio e.
 hoc a. n. gelioe scit, ideo n. e. necesse ut ulla alia Cognitio ante q.
 clusionē sciāt.

Dico 3. Grigia Cognoscenda st q. uera sint, q. cu. fieri n. goit nisi
 et terminorū illorū significatio illgat, q. dubio Cognoscenda quoq.
 st Cognitio qd nois. Ratio e. qa grigia cognitio terminis statim ue
 ra e. cognoscit. Porro Cognoscendū e. n. Im uera e. grigia, sed et
 nra, aliq. n. e. futura cognitio demonstratiua, et nego gelio illata fu.

Dubiu. Vera e. nra. Dubiu e., q. grigia sint Cognoscenda, nā alia st q.
 grigia huius uel illig geliois, alia st cora uoti scia imo oib. sciētis
 qualia st illa duo q. n. equitome ueritas uera ca. o. attulit. R. expe. d.
 sctis, q. dubio Cognoscenda e. grigia, q. grigia cuiusq. geliois, illa autē
 coisima satis e. si implicite, et ut includit n. terminis, q. riorū grigiorū
 alicuiq. demonstrat, p. g. ut ordam hoc esse uerū dicit gloria
 assumo hoc grigiu, homo e. aial rationale, q. sane si tenere debet, ut
 scial n. posse hoc et e. aial rationale et n. e. q. n. uel e. aial rationale
 uel n. e., q. e. uis illorū grigiorū applicata ad mod. glanis grigiorū
 Ita Atles lib. 1. Post. c. 10, et ad metū Atles sctis. i. met. c. 2. q. 2. sec.

Dico 4. De medio Cognoscendū e. qd nois et q. goit de j. de grigiorū
 n. e. distas, de posterioriore goit, qa noscendū e. q. gassio nra medio, si
 igit n. cognoscam mediū possibile e., quomodo gassione ei nra cogit,
 cete

Posteriores

care potero?

Dico. s. De q^{ta} bonitate cognoscitū ē q^d sit q^d tenora recta q^{ta} Dico. s.
 sit. Hoc dicit fieri q^d i. exisse et formalis hudo dūcensū realiter
 iudiciū de bonitate q^{ta} in ipso decursu sylli dem ratiū, q^d ad
 celeritate cogitandi sege n̄ advertimus nosire, Ego huc utriū q^d forma
 syllogistica seu q^{ta} n̄ ē adeo realit̄ evidens. 2. Virtutis et im
 gleite in ipso assensu q^{ta} ut deducta n̄ hudo dūcensū assensum
 realit̄ distinctū de bonitate, eo q^d sit adeo evidens bonitas, ut n̄ in
 dicit illi se reflectere, et sit sine oi formitino, possit in se
 hinc reflectere, et agit in illa forma, sicut viator in bona via
 sibi valde nota, sup q^d n̄ se reflectit, q^d bona nult recta sit. Ad
 dicit Corion, q^d mibi n̄ displicet, q^d illi dū dūcensū dem ratiū
 elicit, diverso realit̄ actu, 1. In opacois q^d apphensione bonitatem
 apphēdat, et n̄ utriū eāt q^{ta} bonitate q^d 2. opacois exisse indi
 cat. Quæres an uol iudiciū de bonitate q^{ta}, uol apphēnsio eip̄
 sit causa associati q^{ta}. R. q^{ta} dicitur ee q^{ta} n̄ utriū te
 q^{ta} causā alii rationē associati appellat, n̄ aliud in
 intelligetis q^d mod q^d q^{ta}, ut lumen ē q^{ta} vidēdi.

§. III.

De Definitionibus Demonstrationis.

Exe cog. 2. duas habemus definitōes demonstrōis. 1. ē sylly facies si
 te, seu effus scil. 2. sylly q^{ta} ex ueris, q^{ta} imis, immediatis, notis
 rib. q^{ta} priorib. causis q^{ta} gelis.

Due definitōes
sylly demonstrati.

Explicat 1. definitō. In qua genū ē sylly, catira diffra loca occu
 sant. Reiciunt q^d hoc genus Enthymema, Inductio, Conspectio quoz
 sine, et formalis, et collectio subalterata ex subalterate. En
 thymema q^d et inductio, q^d n̄ ē q^{ta} formalis. Cetera q^{ta}
 q^d n̄

Enthymema

Posteriores

c. 2. q. 2. ar. 2. q. in fm admittunt de obliquis, qd quales st Gmisse
 hu quoad qualitate assediendi ex se nra, cu vel sine formidine
 hu qd quoad mediu qm se ginet, abstractedo a nro assesu, talis
 qd e igit gelio seu scia: accigit qnde aliq forma scia a Gmissis,
 dicitur qd e de hac re supra in Cib. Prio. 2. tanq causa formalis
 interna si accigit, demotio hu qd toto aggregato, hu qd gelioe fm.
 na sicut albedo facit albu fm inheredo soto et informado, ita ag
 ty demotiois totiq fact illtm scietē fm inheredo et informado illtm.
 Hoc manifeste st stiles c. 2. du ait eam ratiocinacōe dico scial
 efficere qua scimq eā igit hudo. Causat 3. scial demotio ita cum
 in genere cause efficientis, si accigit, qd toto aggregato qd scial in
 intelligēdo n actualis scial, sed formalis seu htm scietificū; actus
 n. scietifici qualis e demotio gignat in mēte htm, de quo suo
 loco in Hac. de Rtib. Causat 4. scial demotio in genere cause
 maalis si accigit, qd Gmissis qd Gmissis suggerūt terminos gelioi
 qd dicit, nra seu gtes ex qb. gfitit igit gelio qd ut saepe dic,
 hu e scia actualis ex stile 2. Phys. c. 3. in x his oib. facile
 apparet quomodo demotio faciat scire seu gignat scial, dicitur
 passim sylly scietialis.

3°
4

Facimq gaulo ante mētionē Gmissarū formalium et obliuatum,
 qd termini n alt illgndi st, qd gacty formalis et obliu. Nam
 sicut gacty formalis e igit opatio mētis, ita Gmissa formalis
 e igit opatio seu agensy illty seu iudiciū internū quo iungit
 uel distiguit Gdtn et sōtn, et sicut gacty obliu nil aliud e
 qd igit res n qd sciat opatio illty, ita Gmissa obliu nil aliud
 st qd igit res de qb. illty facit suas Gmissas seu res sffuate
 qd illty

de intellectuales Comissas.

Explicitus est ratio q̄ procedit ex causa nudi desioris, p̄p̄osioes n. ex
 ab. p̄p̄osioes demonstratio est q̄tes demonstratio, q̄tes a. dnt nra rei. Prior
 desio q̄bita erit ex fine demonstratio. Postea sicut in artificiatu in
 Arismetis maalib. cognito eoru fine debita seligēta ē maā, ut q̄
 setta seate debet, ferrea sit cogitō, q̄ ferrea deinde in desioe ser
 ra p̄cedit utiq̄ dēt, ita quoq̄ cognito fine demonstratio q̄ instrum
 ē p̄cedi q̄ priorē desioe, optime Artes subiungit posteriorē ex
 maā q̄bitam in hūc fine maxe gducente. It̄ q̄t hūc desio est q̄s q̄s
 dē q̄ videt ut significare, ita ut p̄cedat ad tres tm redigi, v. n. v. n.
 et immediatis et causis q̄bitis (nā p̄p̄osio q̄ ē vera et immediata
 ē et prima, et q̄ ē causa q̄bitis ē et prior et nobis) atq̄ q̄a nā
 oris explicatio causa et posita, nullū vītū sufflūitatis q̄bitis
 et sic illigūta st. Veris, id ē, immutabilis veris et n̄ tm apparet
 ut excludat̄ sylly ex agte falsis, grandographis et sophisticis. Prioris
 id ē, q̄ hnt dignitate axiomaticis seu p̄p̄osio, ut vult Rūb. Immedi
 diatis, id ē, n̄ māyētib. medio ut et ipse dēret̄ hūc q̄ assumū
 ad aliq̄ demonstratō, sed vel arētib. medio, vel it̄ ante demonstratō
 nec nigūit̄ assēp. certis et eūlōs ex Arte i. Top. c. i. ubi dēt
 demonstratio ē sylly q̄bitis ex p̄p̄osio, veris, vel ex iis q̄ ē prima et
 vera sua cogniois p̄p̄osio accipit. Reiciit̄ q̄ hūc q̄bitis q̄bitis
 dialecticis, Quis q̄ q̄bitis alius reiciat̄. Priorib., id ē, hntib.
 relatio ad q̄bitis. Docet n. sco. lib. Post. q. 11. dari posse p̄p̄osioes
 p̄p̄osioes, veras, et immediatas, q̄ n̄ st p̄p̄osioes q̄bitis, nam si dē
 nōst̄ vere velis aid. rōndē de immortalē et assumas hūc q̄bitis
 oe totū ē maius sua q̄bitis erit q̄t q̄bitis verū, p̄p̄osio et nōst̄
 n̄ h̄

axiomaticis, q̄bitis.
 veris.

Prioris.

Immediatis.

Prioribus.

Posteriores

347

n̄ in gr̄is h̄c gelioe q̄ p̄are m̄teliḡ. Notiorib. idē, magis no-
 tis gelioe et q̄t notiorib. naa seu scdm se, et n̄ in nobis. q̄
 us ea r̄sa q̄ notiora st naa goint et c̄e notiora gelioe nobis or-
 dine doctrina, n̄ a. ordine inuentionis. Ordine doctrina st no-
 tiora ea q̄ st causa aliorū; ordine inuentionis st notiora ea
 q̄ st eff̄, q̄a in inuentione incipit ab effectib.; ad inuentione fundamē,
 h̄c a causis r̄re procedimus. Notiora st q̄ st priora et causa
 aliorū, abstractō a nra cognioe, notiora scdm nos st q̄ s̄s̄ibus
 magis cognoscunt̄ et a nobis citius ḡigi ḡnt. Causis geliois, id
 ē, Gmissis talib. q̄ ḡinet mediu, q̄ ē causa eig. q̄ Gdtz n̄ ḡ,
 clusione. Dissoluit̄ interpretatio Conon. q̄ dicit̄, id ē h̄tibus in
 seu relac̄ causae respectu geliois. Ratio ē q̄a h̄c oim̄ interpret̄
 iudicat̄ definit̄ demotio q̄ qd et n̄ demotio q̄, seu aliḡ q̄cūq̄
 syllo, q̄ debent ḡla h̄is definit̄, p̄sertim p̄cipua, qualis h̄c ē, in
 excludat̄, ut excludat̄ aliḡ q̄cūq̄ syllo. Sed ḡla, causis, explicata
 ex mente Conon. n̄ excludit̄ aliud quēcūq̄ syllo, q̄ sic ḡto, q̄a in
 qualibet et h̄is syllo Gmissa h̄t vim seu relac̄ causae respectu
 in geliois; ois n. gelio ē eff̄ suarū Gmissarū iuxta dicta in
 lib. 2. n̄ in ois syllo ḡinet terminū in Gmissis q̄ sit uel siḡ,
 h̄ificet causā eig q̄ in gelioe Gdtz.
 Contra h̄c definit̄ duo obici ḡnt. 1. q̄ Gmissa n̄ goint eō n̄
 h̄is gelioe, 2. q̄ n̄ goint ḡtinere causam. Sed 1. n̄ q̄ti s̄ disca,
 h̄is iam ad ḡm̄ oblationē, q̄ s̄i ḡnt. 2. Premissa st causa
 naas, q̄. In agent̄ q̄t̄ ḡnt, sed ḡnt, ḡducere totā suā noticitatē,
 h̄c ē aḡ ḡstante notitia, q̄ cit̄ ea q̄ r̄sa h̄t, cū nullū aḡare,
 at in ḡdimentū, q̄ n̄ erit notiores gelioe, sed gelio ab ipsis ḡducta
 erit

Notiorib.

Causis geliois.

Obi. 1.

Obi. 2.

Gdtz. 1. oblatio.

In libros

Prop. 2. erit ego nota. n. si Omnia et notiora sequatur notitia scitralen
 qua noscitur gelio demeritis n. de ois nobilissima notitia, sed ha e
 gtra eol sensu, ex quo habent q. scia sit ois nobilissima notitia
Prop. 3. si si gelio sensu e ming nota q. Omnia, quod ex una gelioe scrip
 tin, multa alia scitralica gelioes deduci gnt quoniam, hnd ad al
 riquid, q. ualde gtra, erit nota, mo obscura et incerta, sed q. s. est
 absurdum, qa implicat dari scitralica gelioe obscura et incerta, cul
 euidentia et certitudo sint de essa scitralica cognitis. q. Omnia
 ee notiores, q. ab arles. hoc axioma, q. q. utiq. tale et d.
 cul magis tale, sed q. Omnia gelio e nota, q. Omnia et magis
 nota. Istud axioma ut aliqd ualeat et uerum sit, debet has hre
 gelioes ee d. Th. 1. q. 1. ar. 2. ad 3. i. ut illa forma, sed q. sit q.
 gtra, utiq. g. g. ab extremo q. rder se g. g. ut aer e lucidus
 q. sol, q. sol e magis lucidus, qa tu soli tu aeri no lux sed q.
 sit g. g. deficite hac gelioe n. ualeat, homo e candidus q. can,
 dote, q. candor e magis candidus, qa candori n. congehit candor tu,
 qua adiacos igi, unde nec in g. g. candidus appellari q. 2. ut for
 ma n. qua sit g. g. suscipiat magis et ming, unde n. ualeat, homo
 e discursus q. aia q. h. q. aia e magis discursus, qa discurs
 sium ee n. suscipit magis et ming, 3. ut n. sit ead. n. n. for
 ma in utroq. extremo. unde n. ualeat, homo e doctus q. illu, q.
 illu e magis doctus; qa ead. no. cognitio, q. e in illu et fuit illu
 doctus e et n. ead. hoc, et fuit ut homo sit doctus, qa homo n. h. ab
 al. doctura a qua denominet q. ead. q. e in igi illu. Quod si
 igit. istud axioma habeat has gelioes ut re uera sit, nihilaxo fuit
 et ad g. g. in h. tu qa prima gelio dea ad g. g. notitia Omnia
 sate cu notitia geliois: n. n. ead. g. g. notitia g. g. Omnia et
 gelioi

Explicat
 Axioma
 Prop. 4. unum
 q. s. talis est
 conditio 1.

Re. Ad. 4.

magis et minus
no. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Ad 4^m Re. bene usurgari ab hoc istud axioma. Nam ad de est
 prima gradus inter comparat. Omnia et de gelis, qd utiqz extre
 mu e notu et sit sua essentiali, qd n habet utriusq notitia, au
 detial ac certitud eiqz speciei. Non de e et secunda gradus, qd dicitur
 et aliqd suscipe magis et minus i: stricte q additione gradus in ensu,
 sic lumen et calor, qd crescit, suscipit magis. 2. luce et magis gene
 grectione specificat, que modo dicitur angelu ee magis graduale q
 aial utro, qd in genere gradituu angelu e exalt effectior species. Ad in
 hoc sensu d.oteles usurgat magis et minus q. met. c. q. d. in gradibus
 c. 7. ut videtur cu in utroq loco sens. et Tot. Jam notitia Omnia
 et gelis n distat sedm magis et minus primo modo, distat in 2° mo
 qd st diverse speciei, quoru altera sub est genere e effectior, et q
 hoc modo suscipit magis et minus, qd dubio egra propt st ad axioma
 illud etc.

S. IV.

Per qua genera causarum fiat
Demonstratio.

Explicabit iam ultima gela detiois detraois n3 Causisqz con
 clusionis q q agerat cognioe detraois ee discursiva, et exten
 di ad ea cognioe prioru primoru, q n ex causa sed ex form
 nis st nota: excludit ita detraois qd q h3 ex effecto.

Nota. 1.

Notandum 1. ex Causis. Bio. 1. Prior. c. 2. causa q q res cognoscit
 ee relica, i. in cognoscendo h3, 2° in essedo simul et cognoscendo.
 Prioris generis causa e effy, iste n. In dicit in cognioe rei, n3
 gstituit ee rei. Secundi generis st q gsueta causarum genera v3 Mag
 forma, effus, finis, qd h3 gstituit ee rei sen, gducit re, et simul
 faciunt ad cognioe.

Nota. 2.

Notandum 2. ex Corin. 1. Prior. c. 2. q. 1. ar. 2. causam in cogno
 cando tribus modis posse causare cognioe alteris, i. si gny cognoscit
 causa, qd h3 gtitudo alia cognioe aliud de geads ab ea, et h3 cognioe
 cause

Concl. 1.

P^{ro}bat.

Conclio. 1. Perfecta demonstratio rei hinc causa n̄ est et nisi q̄ causam. Ita coris sentia. P^{ro}bat^{ur} ex Arle i. met. c. 2. Ut se res sit in esse ita et in cognosci, sed esse rei gerat ex causa, q̄ et effecta illij cognitio. Non n̄. satis sit illij cognoscere q̄dam in esse solo, nisi et radicem cognoscat huius inheretia, natura, facilitate et immutabilitate insit, q̄ cognoscere sine causa inheretionis n̄ est.

Concl. 2.

P^{ro}bat.

Conclio. 2. Ad effectus demonstrandi requiritur causa in cognoscendo simul et essendo. est coris. P^{ro}bat^{ur} 1^a q̄ars, q̄ demonstratio est cognitio q̄ causa q̄ assumitur debet posse gerere cognoscere. P^{ro}bat^{ur} 2^a q̄ars, q̄ causa in essendo est radix immutabilitatis q̄ res alio se hinc n̄ gerit sed hoc est cognoscendum in demtraco, q̄ requiritur ad effectissimam demtraco causa in essendo.

Concl. 3.

Conclio. 3. Haec causa in cognoscendo et et essendo ita debet assumi, ut iuxta notandum secundum causas cognitio conclusionis in modo, et n̄ sufficit et eal 2^a modo. P^{ro}bat^{ur} ex doctrina nra de discipulo, ad que requiruntur duo reals distincta iudicia. Scoti in. 1. Post. ca. 2. q. 2. ad 4^{am} quod sufficere et secundum notam in eod notando alia, h̄, sed igitur demtraco et scilicet ibi figuris accipit. Erunt orno et 2^a modo cognitio certa et clara et evidens et scientifica, sed n̄ discursiva et n̄ scientifica sedm generalis et Aristoteliana acceptione.

Concl. 4.

Conclio. 4. Ad effectus demonstrandi requiritur causa proxima et immediata, ita illigido causa proximal et immediata sicut expostu e in notando 3^a. Ita coris sentia. Non est necesse ut in eod demtraco eat causa, q̄ est proxima, sit et immediata, sed satis est demtraco stradu assumere q̄dam causa q̄ sit proxima et alia q̄ sit immediata ex q̄. officiat unum totale medium aut q̄ quas, si sensum et divisim assumuntur, fiunt plures demtraco, quarum altera suggestonatur prior e.

Concl. 5.

Conclio. 5. In iis q̄ n̄ hnt causam ex natura rei satis est arguente ad demtrandum causam virtuale. Ita Caiet. et post eum eripit sentia

Posteriores

353

177

initia. Probatur experientia, quia disjunctio utitur talibus causis in de-
monstrationibus de deo. Item deus ubi vel generationis est quicquid medium et
causa ad demonstrationem, sed est in virtuali secundum quosdam, quod est.

Probatur.

Conclusio. 6. Ad generationem generationis singulorum naturalium in his ultimis
si causa tali, quod sit causa esse vel utriusque extremi vel alteri huius.
Ista S. Th. opusculi. 4. tractatus. de syllogismo demonstrativo cap. 3. et post eum
fere omnes. Antequam probetur, haec solutio notandum generationem extremorum
esse reflexam, primo per vinculum et unionem realem, qualis est inter
accidens et substantiam inter materiam et formam, et per quantitatem unius
cum altero, et in dissolubili connectione nexu, eo quod alterum sit
idem cum altero, sive quod generat ad eum esset et hinc fit ut poste-
riora habeant singulorum necessaria generationem, priora autem in his
sunt singulorum naturalium generationem, sed in quantum causata ab exteriori ali-
qua causa. Jam probatur solutio, quia haec generatio est intrinseca existens
in quibus generatione seu generatione unius extremi ad aliud, in
discursu vero, ex eo quod sit tale naturalis, est quod debetur huius, et huius
modo tunc generationem secundum discursum: et nequaquam est extrinseca
causa ab aliqua alia causa orta, quoniam nihil potest esse adaequata
causa generationis, quoniam sit et extremorum; cum aliunde non orietur, ista
generatio nisi ex extremis.

Contra.

Nota.

Probatur.

Conclusio. 7. Comexio primi generatis ex procedente genere,
quod non fit per vinculum reale et physicum, sed demonstrati per causam
efficit et finale, ita sicut 2. post. c. 11. et post eum coram oculis. Ra-
tio est, quia causa efficit hanc generationem, quod est et ad generati.
Sic nunc ea alba, coram esse nigrum et. et demonstrati ex causa ef-
ficiente, quia causa efficit, ut inter coram et nigredinem sit
unio physica, esse a. coram id non facit. Non est in non esse hanc
absolute effectum demonstrati, quia non est rei absolute necessariae,
Ista.

Contra.

Probatur.

et n. hinc quæritio tolli vel a causa naturali alia efficiunt, vel a causa
gratia, id est, Deo, et de demonstratio est quod physica, quia in physica est
usui ad distinctionem effectissima demonstratio quod de logica.

Con. o.

CONCLUSIO. CO. Comparatio secundum generis ex notione 6^a gelionis, de
monstrari est in causa formale et male, ratio est, quia hinc sola cau-
sa est causa esse et omni potentia, quod esset ratio sequitur. Ita cois sentia
ex 5° Th. 1. q. 10. ar. 3. Alb. M. Trac. 2. de causis c. o. Causa ef-
ficiens non est causa esse, quia in conjugata est circa existentials, et
ad est, quod uicinal terminata, esse a. retu et eterna, hoc est, nunquam ca-
pesset hinc potentia sua essentia. Unde neganda est ista positio, causa
essens potest esse, vel distinguenda, quod uicinal seu efficit esset existe-
tal quod dicitur, quod uicinal seu efficit ut esse sit hoc esse et non alia, seu ut
quæritio potentia eius sit uia, negatur. Per causas formales non in illis
ois forma physica, sed est metaphysica, qualis est infra essentia, et hinc
n. sunt proprietates potentia, itel hinc defio est causa formalis rei, imo quod
quod est de esse eius. ut hinc dicitur causa formales notione. Hinc est quod hinc
sunt formales extrinseca quod non generat rei, et hinc tales ut rei ab eis su-
mat sua esse, sic quod potentia sumunt sua esse ab obiectis et obta-
dunt forma extrinseca potentia et. et male primam sunt demon-
strata proprietates, ut quod omnia sublunaria sunt corruptibilia et.

obis.

Re

Ex his omnibus patet quod omnia genera causarum fieri posse demonstrationem
non in omnes demonstrationes esse æque effectas. Quare quoniam ita obicitur, ite-
forma non hinc causal, demonstratio est de æternis, quod demonstratio non est causa
concedenda est maior si sit sermo de causa effite, sequitur de quæritio
alia hinc n. sup modo causal formales, id est, quod esse seu potentia essentia
suaque defio. Ita nec minor sequitur est uera de omni demonstratio,
quod dicitur demonstratio, Quis non effectissima ut uicinal, et de non æternis
dummodo nota sunt.

De iis qua pertinent ad naturam De^{us} monstratiōis p^{re}missarum.

Ex iis q̄ in descriptōe demōstratiōis dicta st colligit hū Ariles hū alii auctores quales eē debeant demōstratiōis p^{re}missae, ubi multa fusius explicat q̄ in ista descriptōe dicta st, et deducūt ex dictis quosdā p^{ro}rietates p^{re}missarū ac corollaria de iisdē cognoscēda.

Condiōes p^{re}missarū in demōstratiōe

1. p^{re}missae demōstratiōis debent eē uerae; ratio ē, q̄a q̄licō demōstratiōis ē uera, q̄a ut docet Ariles. 1. 2. c. 2. n̄ entis n̄ ē scia, q̄ n̄ eis intelligens enūciatōē falsā, q̄a enūciat id n̄ esse q̄ n̄ n̄ est et c.

1.^a sint uerae.

Dices ex falso seq̄t̄ uerū, q̄ n̄ n̄tio in demōstratiōe p^{re}missae st uerae. Rē illā regulā p^{ro}pt̄e in demōstratiōe n̄ h̄re locū, ut docet ipse Ariles 2. p^{ri}o. c. 2. q̄a aliud ē seq̄ seu ḡcludi seu n̄ferri uerū, aliud p^{ro}ferri; in demōstratiōe n̄ h̄m seq̄ seu n̄ferri debet uerū ex p^{re}missis, sed p^{ro}ferri; unde n̄ h̄m illud sed p^{ro}ferri ē q̄ll̄, q̄ fieri n̄, q̄ nisi p^{re}missae sint uerae.

Obiec.

Dubitat̄ an p^{re}missae debeant eē magis uerae q̄ q̄licō et utrim̄ an ueritas suscipiat magis et minus. Rē cū ueritas illi sit adaequatio seu p^{ro}portio illi cū re illa, et haec p^{ro}portio consistat in indiuisibili (id ē sicut ḡtū diffinitis ē illi id absolute loquendo uerū n̄ ē) ideo ut sic ueritas formalis n̄ recipit magis et minus.

Dubitat
Rē

Veritas a. obliua, id ē ipse res enūciabiles ḡt̄ eē magis aut minus uerae, ut us aliud enūciabile ē immutabilis et magis uerū q̄ aliud, ut deq̄ ē, doct̄as sedet. Jam u. ratiōe ualid oblatū, et formalis ueritas seu enūciatio dici et magis uel minus uera, et sic q̄a p^{re}missae st magis immutabiles q̄ q̄licō, q̄ n̄ nisi p^{re}missae ē immutabilis, ideo st magis uera. Ita Ariles 4. n̄. c. 4. S. Th. q. 1. de ueritate ar. 9. Arb. Masig, Idē alii.

2. p^{re}missae debent eē q̄ se nota, uel tales q̄ q̄ se nota p^{ro}bat̄

2.^a q̄ se nota sint.

In libros

probata ut. Intra dicitur quod omnia debent quae de se et se, et a. q.
 alia aliud et se nota de. Propositio et se nota de ex suis terminis
 terminis cognoscibilis, et defio his duob. exordib. indiget. 1.
 Propositio et se nota de ex suis terminis cognoscibilis et non de cognoscibilis
 et aliud, quoniam neutrum sine altero sufficit, ut haec, ista
 gargaris est alba, est nota ex terminis, sed quia si quae est mediu
 quo dicitur, ideo non est et se nota; ubi haec, Deus est hinc et unum
 caret medio et haec non est et se nota, quia termini sunt nobis obscuri: et
 terminos illorum hic res igitur nobis. seu conceptib. significata, et dicitur
 termini obtinui. Duplex est propositio et se nota. 1. Aua est et se
 nota sedm sua naa tm et non sedm nos. 2. Aua est sedm sua
 naa et sedm nos. Prior caret medio realit distincto a priori
 in essendo, non tm caret medio ut nobis notificet, magis potest cla
 ritate terminorum. Posterior caret medio et non essendo et in
 cognoscendo, ut propositio idetica et negativa et positivae illae, in
 q. unum genus sumit negat de altero, ut qualitas non est et aliter
 Jam probat omnia demonstratis debere de se et se notas, quia vel ali
 as daret, quae in infinitum in probat. nisi deveniret ad aliquid
 quod non indiget probare, vel si hoc non fieret tunc omnia et gelicet
 igitur est notificata, et sic idem accipit certitudinem a seipso, et quod
 cognosceret et seipsum, quod est absurdum in discursu. Item a. Omnia
 se de se et se nota tm primo et 2. modo, dicitur sunt a priori,
 et sic omnia adhibens defioa credit a priori in cognoscendo, non
 a. in essendo, et de se nota 2. modo.

Probat.
 Omnia debent
 et se et notas.

3.
 sunt nota.

Notum
 reflex

3. Premissa debet esse nota; ita folio. 1. Post. c. 4. Probat, quia
 conclusio demonstratis est nota; ita sicut verum non est probatum nisi vero
 ita nec nota nisi vero. Notum est reflex 1. simpliciter, 2. ex hypothesi
 seu suppositioe. Illud est quod ex propria naa non est nota, ut quod homo sit animal,
 Illud est quod ex propria quae naa est nota, aliter ex hypothesi alterius
 et

357
358

si est in eo, ut garietalis est coloratus si est albus. Nihil singulare est 3plex
 1. quod nullo modo est in eo, et si generetur in eo, multiplicaret gradum
 rationis, ut hoc est animal. 2. quod non est in eo in eumque virtutes naturales
 esto gont in eo et dei gontibus, ut et ignis sit calidus. 3. quod non est
 in eo ut glutinum, et et virtutes naturales, ita ut raro gont in eo, ut
 hieme de glaciis, calores estate, et de virtute morale. Ex his viri
 varietatibus. Quilibet demonstrativa quod saltem aliquid sortitur, quod et quilibet
 omnia aliquid hinc debent, in hi oes erunt aequae effecta demonstratioes,
 effectissima erit quod procedit ex virtutibus singulis 1. modo, quod a. sufficiat
 procedere ex virtutibus ut glutinum sit solus 1. Post. c. 24. et sufficiat quod
 cadere ex virtutibus ex hypothesis quod sit Rub. 1. Post. c. 4. q. 1. no. 10. quod
 omnia, ut sic ex hypothesis accepta, in gont se alit hinc, quod de in
 gontibus ullum unquam errore admiscari.

Vrsim omnia nostra gontim si sint virtutibus singulis et in demonstratio
 effectissima, eas tres quod hinc debent quod supra in egitome ca,
 gont lib. 1. c. 4. recensuimus us ut eam omnia gontim gontim sint
 de oi, quod se, et vrsilia.

Propositio seu dictum de oi est cuius gontim oi gontim sub ^{quid sit gont}
 sotto et oi hinc vere querit, ut homo est coloratus; defectu gont ^{sitio de hinc}
 oris non est de oi hinc, homo disputat; defectu gontioris non est ^{gontim hinc}
 de oi hinc, homo vigilat. Dixi, vere, ut distingueret hoc
 dictum de oi quod de gontioristicum (quod in libris Post. ad
 Arde hinc ad demonstratio cui miserunt et in qua omnia vere
 ee debent) a dicto de oi gontioristico sic dicto, quod in libris
 Prior. hinc in ordine ad formal syllogistica, quod gontulat quod
 gontioes notatas signis vrsilibus, in hi tales virtutibus quod vere
 sint et. hinc vrsilitas sine gontiorum sine hinc in gontioe de
 oi requisita 3plex est. 1. Positiva, quod de facto sit, vel ee gont
 multa

Posteriores

aut certa sumat, aliqd in gelioe qd n̄ sūgta ē in antecedita, qd
 ē gtra bonitate gōstia: itel nisi sint habitura gmissa uelita,
 tel hōis, n̄saret gelioel itidel ea carentel et habel qd tm aliqn sit
 uera, postea cassat ēē uera, et sic n̄ gignet, scia gōstas. debent
 2. ēē qd se 1, uel 2, uel 3. modo; qd gelioe demōda ē qd se 2
 modo h̄ns us, qd gōsto passionem scti, qd n̄ p̄t gōtari nisi assumē
 do, qd medio in gmissis uel defioel etc uel causal aliud gōstiam.
 Debent 3. ēē ueltes in gfactissima demōrae qua midagat, gōtia
 gasio de gōtio scto, qd fieri n̄q̄t nisi gmissa gōtreat, gōtia
 defioel etc

4. Premissa debent ēē certa et euidentel. Certitudo ē reflex
 obti, cogniois et cognoscentis. Certitudo obti n̄ differt a ueritate
 obti seu ariciabilis. Certitudo cogniois ē infallibilitas cog,
 niois seu gformidatis illit, l̄ obtm n̄ sit uerit sed gtingēs in se
 sic certa ē nra cognitio qd h̄i sedeamy, qd h̄i in se absolute
 ē gtingens, qd nra cognitio caret formidine et h̄t infallibili,
 tatem. Certitudo cognoscentis ē firma illit, adhaesio ad rem
 ut ueram qd secum gūit falsitate, sic gtinaces in errore
 aliquo, ut heretici, n̄ qd h̄nt certitudē obti et cogniois, h̄nt h̄
 firmā adhaesione mētis; gmissa ut sint sciantifica debet
 h̄re certitudē obti, cogniois, et n̄ utro uel certitudē cognoscentis
 qd gūit latudē.

Cogniois naturalis certitudo obti ex euidentia qd ē reflex obti
 et cogniois; euidentia obti ē claritas rei, ita exposita
 illit, quasi oculis cerneret, seu, ē manifestatio ueritatis
 sicut lumen manifestat colorem. qd negat hoc modo exponit
 in gōsto, euidentis ē qd nihil h̄t obscuritatis in ordine ad
 illit, cognoscentē. Euidentia cogniois ē claritas qd cog,
 niois

4.
sint certe et
euidētē.
certitudō
reflex.

euidentia ē
reflex.

tionis intellectualis rem generatis. Dicitur quod omnia demonstratio est
evidentes tunc evidentia obiecti, tunc evidentia cognitionis; quod si certum est,
videntes et certa, tunc evidentia et certum obiecti, non tunc au-
deret evidentia cognitionis seu quod idem est, si tunc omnia obiecta certum
certa et evidentes et non est formales, non fieret discursus demonstratio
sed originatus tunc, quia sine evidentia cognitio naturalis non potest carere in
formidine. Est doctrina §: Th. q. 14. de veritate ar. 9. quod si ali-
unde posset oriri certitudo cognitionis et infallibilitas, et non ex eui-
dentia, nihilominus est demonstratio, sed non Aristotelica uti nec scia
et ead. garta est Arctica, sed alterius speciei.

VI. De quibus sit Demonstratio.

Cum responsum est de omnibus, iis quodammodo de demonstratio de quod. quod tunc scia
de quod. a. de scia negat, de iis nec demonstratio posse, quia scia non alit
acquiri et demonstratio. Sed claritatis causa utile est magis in spe-
cie descendere et videre de quod demonstratio esse queat.

Concl. I. Demonstratio est de rebus simpliciter. Itaoteles lib. 1.
c. 7. et post cum cois perigatetioru sentia. Plat. Demonstratio cog-
nitio est talis, quod ratio obiecti non potest mutari et falsa fieri, quod eiq. obiecta se-
res de qua est, rebus esse debet. Ut declaratur hac veritas notatum
reglex generalissime ad obiecta demonstratio seu id de quo quod est de
demonstratio. 1. Remotum 2. Immediatum. Remotum est solum simplex
de quo demonstrata est cognitio, ut homo. Immediatum est aliqua gas-
sionis connexio cum eod. solum, ut homo est risibilis, et de hoc in
est gelio; nam de hoc proprie dicitur esse demonstratio seu cognitio quod demon-
stratio. In solum remotis vix potest alia occurrere veritas nisi existentia,
quod tunc in solo deo est simpliciter, in aliis tunc ex hypothesis, nec in proposito
curatur. In solum immediatis veritas quoniam attenditur
et in gelio maxime illgit, et dicitur siue res existant siue non
existat

Posteriores

ne demraod de eo faciung.

Conclio. IV. De syltib. absolute loquedo pt ee demratio
 a priori qua sylria st. Ita Vasq. lo. ci. e gtra Conim. et Pub.
 et alios. Dixi absolute loquedo, qz certu e stete nro modo adq
 recti scias et demraod, us incipiedo ab inductione nos nullan
 do us posse facere de facto demraodm (et hoc solu gtra gnt,
 et gtant Conim. et Pub., si in aliunde euidenter resideremus
 gria sylria, et diffraa individuales, n e dubiu qz assumi pos
 sent ad gtrictates aliquas itidel syltes demraodm q st eterna
 veritatis. Negant Conim sylria hre gculiores, gtrictates dicit
 sas a gtrictatib. sua speciei, sed n satis gtant. Itaqz nra gdis.
 De Deo e demratio, Deo e syltis, q. de sylti pt ee demratio, q n
 mgicat de quouis alio sylti quatenus sylre e, et sic sylritas n
 e mgica ad scial qua sylritas e, ut tant igit Conim. fatentur,
 du hoc argum solueru nitibz. Item Arles b. ad huc. c. 9. dicit
 scial ee de uslib. et us q nro st, suggit, etsi uslia n sint
 alioq n gdistinxisset. Ita huc locu illgnt igit Conim. Post. c. 7
 q. 1. ar. 3. in fine. Porro de syltib, gnt includit naal uslib. seu g
 uificat, nec Pub. negat posse ee demraod, et gcedit oes, sic in
 ut illa demratio g se primo sit de naa gpecifica et g gtrictat
 de sylti, unde hoc, ee aial raonale e risibile, Socrates e aial
 raonale, q. Socrates e risibilis, e demratio n immediata de Socra
 te, sed de hoc, applicata in ei e tacita hac enunciacio, Socrates
 e homo. Itaqz namo negat de syltib. posse ee individual scial, id e cog
 nitione euidentel ex scisib. etc.

Con. 4.

gtra gdis.

Conclio. V. De ente q accns pt aliqu ee demratio ali
 quato n st. Ita Pub. lib. 1. Post. Itac. 2. a no. 39. explicat, ens e
 accns e id, q ex plurib. entib. g se gponit, ut accns dicitur ex
 plurib. granis etc. et qd aliud e ens g aggregatol ut in
 dato

Con. 5.

dato ex glo, aliud $\&$ oppositum, quia res extra unum, $\&$ sit vel non
 fortuito ut inuentio thesauri cum fossione, vel $\&$ nullo uni-
 forme quia alterum est ut solum et determinabile, alterum ut forma
 et determinans, ut albi ex substantia et albedine cuius utraq;
 pars generans est ens $\&$ se, id est ens generatum in suo genere seu $\&$,
 dicameto. De prioritate certum est ad. solent et alios non dari scilicet
 quia nulla causa est $\&$ eterna causa assignati et fortuitorum
 ut et eorum quae casu fiunt. De posterioritate habet scia non quod de actu,
 ali unitione quae est generans et sit causas ingedibiles, sed de generati-
 onali, sicut Physici demonstrant ignem esse calidum non intermedietate generans ad
 aliam caliditatem (nisi secundum ordinariam legem naturae) sed agnitionem
 naturalem, et non ignis eius naturae ut generat ex debito calore. In
 multa accidentia demonstrant de suis solum. $\&$ hoc a. dictum quod de
 $\&$ de ente $\&$ accens non debet demonstratio. $\&$ nisi entis illius al-
 tera pars sit alterius generans. Non dabitur a. demonstratio si ens il-
 lud $\&$ accens sine certo ordine et unitione generatum est ex entibus.
 $\&$ se, ut acetus hinc, exarctis militum etc. quia cum ista generatio
 sit libera et generans, fieri non potest ut totum quod inde resurgit ha-
 beat generantes quasdam positivae aeternae veritatis, aut sal-
 tem fieri non potest ut habeat generantes unam ex utroque resultan-
 tes, sed singula habebunt generantes suas peculiarem diversam ex
 certis quibusdam entibus. $\&$ accens quae generata ex partibus aliquam inter se
 ordine hinc. generatur ex se generantes neutri parti peculiarem
 sic in mathematicis est demonstratio de numero sonoro, in musica de
 linea visuali in geometria $\&$.

VII.

De ipso actu exercito demonstrationis.

Supra in libris priorum in hac. de discussu docuimus illam generatio
 assensu

assensu *omissarum* *Præter* necessariorum, nihilominus liberum ea ad eliciendum assensum *gelioris* quoad exercitium, q̄ n̄ quoad specificationem. Restant tria alia 1.º An maior in demerere *grig* hęc cognoscatur & *gelio* ut dixit *foles* 1.º *Post. c. 1.* Deinde an *gelio* hęc et cū minore cognoscatur, ut dixit *foles* ibid. 3.º An tempore quo ē assensu *gelioris*, necesse sit existere assensu *omissarum*.

Conclio I. Judicium utriusq̄ *omissarum* ē *grig* nra iudicio q̄ dusionis. *Præter*, q̄ iudicium *gelioris* ē *off* iudicii *omissarum*, sed causa prior ē nra & *off*, g.

Conclio II. Tam iudicium maioris & minoris et p̄ hęc an precedere *gelio*, *gelio* n̄dū existere. *Præter* sept̄ ex dictis in libris *Præter* q. 1. q̄sito. 1. dicto. 3.

Conclio III. Iudicium maioris d̄ *grig* hęc iudicio *gelioris* q̄a solet citig incipere, n̄ q̄a debet citig desinere. Et s̄ a. hoc verū sedm̄ recta et n̄dū dispositio demerens, q̄ n̄ *grig* minor *omissarum* maiori, ratio ē, q̄a *grig*q̄q̄ sistimus aliquatū in uno iudicio *grig* d̄amur ad aliud.

Conclio IV. Oia tria iudicia p̄nt h̄ri simul hęc. *Præter* q̄ta Thomistas & *Seco. Comm. c. 1. q. 4. ar. 1.* q̄a supposita sufficienti dispositione et *omissarum* in illud n̄dū ingedit quo n̄dū simul hęc h̄t iudicia elicere p̄nt illic. Suffes a. *omissarum* ē debita a *omissarum* oīū enūciatione anteq̄ iudicētz, et p̄fecta terminorū cognitio et n̄ h̄nt bona dispositionis etc. ita fit ut *grig* p̄nt in instanti fieri.

Conclio V. Iudicium *gelioris* *grig*q̄q̄ ē est hęc cū iudicio minoris illud n̄ ingedit. Ratio ē, q̄a p̄posito iudicio minoris ita ē p̄posita integra causa *gelioris*, q̄ iudicium cū fieri p̄nt in instanti et n̄ eodē instanti erit *gelio*. Dixi, *grig*q̄q̄, q̄a n̄dūcedere p̄nt h̄t iudicium de *omissarum* q̄s̄tione, h̄t alia multa q̄ illud d̄strahūt.

Conclio VI. Non ē n̄dū ut, dum fit iudicium *gelioris* eliciat

Con. 1.

Con. 2.

Con. 3.

Con. 4.

Con. 5.

Con. 6.

eliciat adhuc illud iudiciū Gmissarū, sed satis ē de in illa, me-
noriam simplicem habuisse ita antea se iudiciū unde goit hoc
iudiciū qdioris inferre. Ita recitiores, qd n̄ aggarat n̄rtas ad
seredi manora iudiciū Gmissarū.

§. VIII

De diuisionibus Demonstrationis.

- Diuisio 1.* **I. Diuisio.** Alia demonstratio ē directa alia indirecta. Directa ē in
Directa demonstratio. qua id, qd in q̄stione erat n̄rtas in terminis, et ideo et ostensiuā.
Indirecta demonstratio. Indirecta ē qua n̄ n̄rtas in terminis, sed aliqd aliud qd in caput t̄,
 ad assensū p̄tere alteri parti q̄stionis qd in terminis n̄rtas ē
 rat; talis ē syllogismus ad impossibile, et et demonstratio qd impossibile
 et opponit demonstratio ostensiuā.
- Diuisio 2.* **II. Diuisio.** Alia demonstratio ē a priori alia a posteriori. A priori
A priori. ē qd p̄bat vel remouet effm qd causam, ut qd qd sola luce t̄ p̄bat
A posteriori. de die, vel qd n̄ luce t̄ p̄bat n̄ de die et qd hoc qd legis n̄ sit aial
 p̄bat n̄ regnare. Conuenit h̄c diuisio t̄ ostensiuā demonstrati, qd
 deducit ad impossibile.
- Diuisio 3.* **III. Diuisio.** Alia demonstratio ē qd qd, alia qd seu qd ē. h̄c
Demonstratio qd. explicauim demonstratiō qd qd. qd qd ē a priori. Demonstratio qd ē aliqd
Demonstratio qd. a priori et aliqd a posteriori. Demonstratio a posteriori ē, qd p̄bat
 causa qd effm, ut, p̄bat qd glaneta sint nobis p̄p̄rtas qd stel-
 la, sic instituit demonstratiō a posteriori, qd scintillat ē qd nos et qui
 scintillat ē remotus a nobis, sed glaneta n̄ scintillat stelle a. sic
 illat qd glaneta st p̄p̄rtas, in hac demonstratiōe assumit, effm ad p̄bat
 causa, p̄p̄rtas ut vel remotio demonstratiō qd scintillat vel n̄ sic,
 illat qd st effm altera distantie altera p̄p̄rtas. Quādo demonstratiō
 qd recedit a priori t̄c qd dicit negatiue, et qd in 2. figura, et
 pro

Posteriores

q̄ medio aguntur causam remotā inadæquātā. Nam a negatōe
 causa remota optima seq̄r negatio est, ut, oia respirās ē aīal,
 nullū lagis ē aīal, q̄ nullū lagis ē respirās. Arguet hoc et
 in yello hypothetico, ut qd̄ n̄ ē aīal n̄ respirat, lagis n̄ ē aīal
 q̄ lagis n̄ respirat. Maior ē hypothetica ac si diceret, si nō est
 aīal n̄ respirat. aīal ē causa remota respirāōis, q̄lmo a. proxima
 ā qua causa p̄xima si sit adæquata h̄ demtrare affēna, et erit
 demtratio q̄ qd̄ si sit inadæquata n̄ h̄ affēna, sed tm̄ negatīua sicut
 a causa remota, et erit d̄it tm̄ demtratio q̄. Si tm̄ generet̄ causa
 remota inadæquata cū oib. aliis causis q̄ ad integritatē spectant,
 h̄c oīna sūt demtratio q̄ qd̄ et n̄ q̄. Causa adæquata d̄t q̄ est
 quantūlibet cū est, talis ē ræalitas respectu r̄s̄sibilitatis ut oīa r̄s̄s
 sibile ē ræonale et oīa ræonale ē r̄s̄sibile. Talis causa n̄ ē aīal
 respectu respirāōis, n̄ h̄ dicas, oīa respirāōnū ē aīal, n̄ tm̄ licet
 dicere, oīa aīal ē respirāōnū, ut ḡicis. Demtratio a posteriori s̄q̄ ē
 demtratio q̄.

Comentator seu Averro. existimavit h̄c divisione n̄ ē adæqua
 tam et ipse h̄c m̄ōta demtrāōis numerat. 1. q̄ tm̄ ordit r̄e ē
 seu q̄lmo r̄eram ē, et ē demtratio q̄ 2. q̄ tm̄ demtr̄t q̄ qd̄
 res sit, suggerēdo n̄ aliunde q̄ōi q̄ res sit seu r̄s̄s. 3. q̄ et ordit
 et q̄ sit et q̄ qd̄ sit. Averro. seq̄r quōq̄. Cuius h̄c s̄tra n̄ plac̄t ill.
 Magnū et merito; n̄ demtratio q̄ qd̄ ex sua n̄a d̄ demtr̄t q̄ sit
 seu q̄ n̄ctū sit, et ē illi ē aīal si aliunde q̄lmo q̄ōi r̄eritas q̄lmo,
 q̄ōi 2. sit causal rei, s̄nt et q̄ res sit, quare nulla ē demtratio q̄
 cūlatis ē sit tm̄ q̄ qd̄, ordens n̄ōnō s̄lon causal ob q̄ q̄lmo n̄m
 ē n̄ a. ip̄s q̄lmo ē n̄ct.

Porro demtratio q̄ d̄t Averro, s̄q̄ tm̄ ordit r̄eritab̄, radicali n̄ n̄cti
 tatis n̄ ager̄t, unde nec reddit illtm̄ q̄ōi, et q̄ n̄ ordent̄ unde
 erit

Posteriores

hanc utramque quoniam in se invicem, sed in cognoscendo quoniam ut quoniam.
Hinc deducitur cognoscere quoniam in se discursiva, quia ad discursiva
iudicium in se habet et terminos in clara apprehendere.

Sed ista hanc videtur esse ipse solus, et multis in locis docet quoniam quod
nosci et inductiones, sed hanc cognitio est discursiva, q. 1. post. c. 14. et
1. 3. c. 23 et 31, et 6. 3. c. 3. Istud quoniam quod, et deductiones ad
impossibile. Item 1. post. c. 0. ex ipse docet quod quoniam de demonstrativa
R. 1. oris in hac vita statu utriusque ut, antequam formamus certum ut
sensu quoniam, habemus inductionem et quoniam ut cognoscimus hoc statu
de magis sua parte et illud antequam formamus ut sic dictamen, ut hanc
et magis sua parte. Unde et duplex est a se, quo tenet illud in quoniam
quod in effectus quo tenet cognoscit veritatem, radicem a. eius in cognoscit
et hanc et illud et inductionem et discursiva est a posteriori. Post
tunc effectus quo cognoscit in tenet veritatem, sed et veritatem ex ipse
terminis hanc radicem, et quoniam assensu quoniam, et hanc in discursi
vus sed intuitus. R. 2. Ut ipse quoniam quoniam et deductiones ad
impossibile aliquid, in tenet et hanc demonstrat in utrumque de novo quoniam. R.
3. Quoniam quod est demonstrativa in secundum quod, hoc est, in una sententia, esto
in alia sunt demonstrativa, nec a. hinc locuti sumus de quoniam quoniam
singulis et ab ipse dignitates appellantis. R. 4. Non est impossibile
uni quoniam assentiri duobus assensibus specie diversis sub diversa ratione
esto igitur aliquid quoniam sit demonstrabile et habeat medium, tunc illud per
hoc medium videtur assentire in assensibus ut quoniam, sed ut gelini, fia
ti in tenet et ut ex clara terminorum penetratio videtur quod quoniam
eius assentire, et assensu quoniam quoniam, sicut Theophrasti docet de eorum
quoniam de fidelis et scia.

Obic.

Re. 1.

Re. 2.

Re. 3.

Re. 4.

Quaeritur II. An et quod sit aliquid quoniam? R. hinc aliquid esse
illud.

Quasi. 2.

illud *

Re.

illudni aliqd incedit, et a nobis de nouo accipi e frequentatas. u.
 to & circa grigia clarissima, q̄ melio orno uacant. Ita Corin. 1. 3. p.
 c. 1. q. 1. ar. 4. Rub. Hac. de hū grigiorū a numero 0. ex sole c. ul. ti.
 2. Post. et 6. Ph. c. 3. et cōtar moderni. Prima pars e contra Durā.
 q̄ gubant nuda sēg illū iis assēti sine hū. 2. pars est q̄ta
 Vignetiū de theologicis institutiōib. d. o. versu. 5. Ut q̄batz nra nra

Pbatz insic.

suggono uisim dari hū ni illū. Pter species illegas. Jam q̄batz i. hū
 ubiq̄ et delectabilij opamur q̄st frequentatas a sōg grigiorū, ut
 gstat exgientū, q̄ accing hū. Cōsuetū ē bona, q̄a hęc ratio et

Pbatz 2.

& aliis hūib. adducit, q̄ et hū ualebit. Pbatz 2. Vbi ē aliqua
 nūgrā illū, ibi nūget hū a quo dēterminētz, q̄rtim si sitiq̄
 ea otm aliqualis dictas sūto incigenti, sed circa grigia hū illū
 aliq̄ nūgrā et dictatū, q̄. Dicitur uisurgit et q̄ aliis hūib. Pbatz nū,
 not, nam ut uidim q̄sō 1. illū et grigis assēti uel ex in
 ductione uel ex terminis, q̄. sit aliq̄ nūgrā. q̄tal q̄ ē q̄ statim
 oes terminos obtinos cognoscat, q̄. latet in iis aliqua dictas. hęc argū
 gant hūc hūm & de nouo grigi et n̄ cē ggentū. Cōtar agellat
 Intellectus Cōi uocē cū rōgā naali gōtētia illūdi cui nūst, quā
 ē sine discursu; solet nōtra gōtētia illūdi agellari ratio quāto
 discursit, illūdi u. q̄ n̄ discursit, ita Pargig dē. 2. q̄z.

Quod sit medium potissima Demōstrōis.

Nota. 1.

- Volandum 1. Potissima demōstrōis ē it q̄ nobilissima. Aliq̄ nobilitas
 1. et gōdari ex nariis, imo ex sōto de quo fit demōstrōis, sic demōstrōis
 2. de deo nobilior ē quāuis alia, 2. ex gōto q̄ demōstrōis est
 de sōto. Sic gōssio grima immēdiatē flūēs ex rōgā, si ē aliam
 3. gōssionē fūdamētū censētz de nobilior q̄ alia, 3. ex quālibet
 gōssio

Posteriores

nobilitatis aut altitatis, sic affirmativa quae positivum aliquid generat nobilitatem et
 et negativativa quae tamen aliquid remouet, et utriusque ad totam speciem
 se extendit et nobilitatem et altitatem, quae tamen ad partem se extendit.
 4. ex figura syllogistica, sic directi modi in prima figura
 et nobilissimi et excellentissimi naturalis generis, et alii eodem modo
 in hancam sunt, 5. ex omissione, sic omissiones in demonstrabilibus et
 stantiores et ea quae demonstrari debent et deduci ad in demonstrabiles,
 6. omni nunc ex medio, sic demonstratio et causam et nobilitatem
 et et eorum, et demonstratio et causam formalem nobilitatis quae
 demonstratio et quingis aliam causam.

4.
5.
6.

Notandum II Id quod demonstratur est nexu extremorum. Causa quae
 et adfectus ad demonstratum, huius nexu causa esse debet et si est
 alia causa et ipsa tunc extremorum causa. Praecipua autem
 causa et quod formalis est desio essalis. Accurrit quae an positivissime
 demonstratio medium sit desio soti vel passionis. Et tres sententiae
 1. aut desio passionis, ita Averroes, Stagirus et Medicorum hanc de
 medio terminant. c. 6. Altera sententia aut desio soti, ita Scotus. hinc
 quod 96. ultima sententia aut desio utriusque simul singulari, et attribuitur
 2. Th. lib. 2. Post. loc. 1.

Nota. 2.
 causat.
 1. sentia.
 2. sentia.
 3. sentia

Conclio I. Si est sermo de demonstrare quomodo cumque hoc
 libelli, quod dubio medium positivissime demonstratio est tam soti et passio
 nis desio simul singulari, tanquam medium generatum, et sic offerenda erit
 sententia 2. Th. Ratio est quae est causa extremorum, et est causa
 generationis; sed desio utriusque extremi est causa formalis nuda,
 physica utriusque extremi, quae et generationis erit.

Concl. 1.
 Concl. 2.

Conclio II. Medium simplex positivissime demonstratio est
 desio

defio soti. Ita sco. nec alludit S. Th. si bene intelligat, et est
ex mente Arist. 2. post. cap. 1. et 1. de fin. c. 1. Et iam coior
Ratio e, quia defio soti e causa, n. tm soti gustulantis ta
cel gatione, sed et ipsis gationis inhaerentis, quia gatio gma
nat ex ossa. Defio a. gationis e tm causa ipsis gationis
inhaerentis: scim a. necu longo gfectu si n. tm e ig veritate
ex parte unig eademi, sed et ex parte alterig cognoscimus
id q. sufficit ex sola defioe soti habemus.

XII^{us}

De circulo et regressu Dentatiois.

Sunt hae voces gationis q. eod. Circulus sine circularis de
mentio e in qua regredimur a gelio ad gbandas gmissas, ut
st multi nages, ergo e gluvia. Et, e gluvia q. st multi nages
res. Circulus aliqn n. e licit, nec fieri recte q. et huc geady
ariter de circulo. Aliqn a. fieri q. licite servatis q. gdam gelio
et huc appellat regressu. Sed ut dictu hae distinctio vocu g
sim n. observat, et q. dicitur appellat de huc modu arguendi
q. dentatio in orbo.

An circulus sit licit.
Tunc n. e licitus circulus sed vitiosus, quia ad gbandas g
missas assumit gelio eod. g. g. lumine nota quo ex gmissis
deducta erat. Ita cu. st. cois. m. Ratio e, quia assume
ret ignotig ad gbandu notig, q. fieri nequit.

An circulus sit licit.
Tunc e licitus circulus, quia ad gbandas gmissas assumit q.
clusio alio lumine aliunde notior facta (uel per aliud
medium discussum, uel ex clara terminati gendmoe est)
quem

Posteriores

quam ipsa Gmisse. Et sic n̄ assumit, eadē singlt gelio, sed
 In multo eadē, hoc ē ut termini, sicut a. diverse, id ē di-
 versis lumina cognoscit affecta seu diverse medio cognita, q̄
 diversitas medii facit, gelio l̄ quoad terminos eadē, sicut
 In sit diversa. Cuius de causa hū regressu et circularis scdm
 qd̄ n̄ a. singlt circularis, sicut quodam utriusq̄ circuli. Ita
 §. 1. Th. 2. de Caelo lec. 16. Rulig in Logica mexicana 1. Post.
 c. 3. q. 2. Tol. ibid q. unica, Corin. ibid q. 1. et 2., Musig ibid
 q. 1. et 2. mens Artis 2. Physi. lex. 30. et 9. not. c. 2. et 2. Post.
 2. 7. Et utiq̄ regnet circulo 1. Post. c. 6. et 7. et 2. de Caelo
 lex. 34 et 59.

Quaestio. II

De Scientia.

Explicanda ē 1.º de scia, 2.º unde sumant scia sua distinctio,
 vel, 3.º de speculativa et practica scia dicente, qd̄ de subalternae
 sciatum, 4.º de destructione scia, 5.º de generac scia cū aliis habitus
 q̄busdā q̄ scia n̄ st. §. I.º

De Definitione Scientia.

Artes 1. Post. c. 2. sic definit. Scire ē cognoscere causam ob quā res
 ē illig ēe causat, et fieri n̄ posse ut alit sese res habeat. Definita Definit scia
 ē actualis scia, facile In habituali accommodari pot, Actualis scia est actualis.
 cognitio transiens, q̄ sciam n̄ habet nisi tūc cū actu cogit, habitualis Definit scia
 ē qd̄ permanet qualitas in aia, et illius facilitas, et inclinatio illi actualis.
 ad actualē sciat, et durat et in eo q̄ n̄ cogit. Sumit a. hui scia
 strictissime q̄ cognoscit immobili, vera, et discursiva: alias tūc
 sumit q̄ quacūq̄ cognoscit certa.

dicit,

- Dicitur 1.** Dicitur 1. si desioe Cognoscere, nō quacuq; cognioe, sed q̄ iudicium, ut sciens cognitio experientialis et exultis sensum et apprehensio intellectualis, itē cognitio dei et angelorū, q̄ n̄ ē iudicialia.
- Dicitur 2.** Dicitur 2. Causam, ut iudicet, scio ē discursivus q̄ discursus a prioribus ac si diceret, cognoscere eum ex causa. Revertit notitia superioris et scia quia, q̄ demonstrat q̄a h̄ta.
- Dicitur 3.** Dicitur 3. Q̄ quam res est, illud causa proxima et recte, nam quidm̄ eſſe n̄ ē q̄dā causa proxima n̄ ē, ita quoz eſſe tādū per se, tēte n̄ cognoscit q̄dā eadē causa proxima n̄ cognoscit.
- Dicitur 4.** Dicitur 4. Illius causam esse, q̄a etsi scire id q̄ ē causa eſſe nescire a. q̄ revera sit causa illig eſſe, et si eſſe ex illa q̄cludere, n̄ in hoc sciam.
- Dicitur 5.** Dicitur 5. Sieri non posse ut alit sese res habeat, ut iudicet, q̄ tam res q̄ scit debet ē nra et immobilis, q̄ ipsa cognitio eius q̄ causam nra.
- Porro q̄ in hac desioe fusione explicare indigeret, ex q̄dā q̄stioe, ne de demonstrare q̄dā debet, ubi satis dixim; de veritate eiq; dicitur, itē qualis causa regat. Hic n̄.
- Quaeritur I.** An, adhibendo q̄ medio causā, q̄q; sit reflexione aliqua aut iudicio interposito q̄ sit causa? Affirmat Tartareus 1. Post. cir. q. 1. recte negat Conim. ibi. ar. 2. Ratio ē h̄ q̄a experientia regnat, h̄ q̄a satis ē in actu exercito (hoc ē reissa) ex eo, q̄ ut causal assumim; et in q̄missis applicam; aliud t̄q; eſſe n̄ gerre: n̄ ē necesse in actu signato (id ē signatē in mente exprimēdo) Vt, ad istal q̄missal de aial est discursivus clam agnere. Propter aial rationale.
- Quaeritur II.** Quid ē uero, Res, si desioe scia illigat? R. late loquendo, q̄dā q̄ se in q̄dāto gerit, et desioe ac q̄rietates h̄t, et ut sit

Posteriores

utrinque ut id de quocumque et quatenus aliquod predicari, ad cuius gradum
 sunt propria eterna veritatis, et inderabilia, et causa sine vere
 sine virtuales. Et hac ratione multa scia defenduntur esse proprie dicte
 scia contra non satis firmas aliquorum obiectiones, notatam Jurispru-
 dentia et Mathematica, quarum illa sunt agitatae sunt legum seu actio-
 num humanarum et coarsissima et naturalia propria gradum ex quibus omnis
 aetas et ius ac rectitudo actionum humanarum fluit. Haec a. esto
 habeat quaedam gradus suarum veritatum quae gignunt in scia quae, aut
 deductiones ad impossibilia, sed in causis virtuales, quas sufficere ad
 demonstrandum verum docentur in supra ex Canon. si nego interin ali-
 qua, quae ad scia requiritur, requiritur etiam in quantum ad aliam
 sciarum obiectum, in quibus magis elucet causalitas et apparet gradus et
 alia non proprie negatum est quod dicte scia non sunt proprie dicte scia, quae
 quae, quod et discursu a priori et descriptio etc. et adsunt ceterae res
 gradus ad scia requiritur. Nil inquit quod eorum obiecta sunt in genere,
 re contra valde tenuis exhibitio, quod non desint auctores qui existimant
 ceteris gradibus. Et de ente ratio posse esse realem scia, patet Vasq. de
 1. in 1. et q. 1. de 10. no. 17.

DB

Quasi 3.

Quaeritur. III. An evidenter sit de scia esse? Ratio dubi-
 tandi est, quia dantur cognosciones discursivae a priori et causas, quae cui-
 dentiam non habent, ut cognitio gelidum theologiarum et omnes fi-
 de divina cognitas, quae nec ad opinionem, nec ad aliam propriam
 nec ad fidem divinam quomodo reducere poterimus. Intel scia subter-
 fernata usurget propria in subalternitate scia demonstrata, et in fide
 humana credit ea demonstrata esse, et hoc evidenter, et in ea scia.
 His argutis motus Masius videt negative.

Dico

Dicitur. Dico, si scia spectatz, sicut lumine naturali. accipi debet, ea de eis
 essa evidential, et sic artes ad generalitatem non accipiuntur in defini-
 tionibus scie, sed latenter. Si a. spectatz ut quocumque alio modo
 et cognoscit certam accipi potest, non esse de eis essa. Ita quoad primam
 partem contra Theologi et Philo, et quoad 2^{am} partem Rarb. trac. de
 scia a no. 23. Ratio est, quia nos nalet nullam certam et firmam
 adhesionem veram facimus in discursu, nisi habeamus evidenciam
 commensuram, et ut habeamus sciam, necesse est hinc certam et firmam ad-
 hesionem seu certitudinem cognovis et cognoscatis, q. et evidenciam.
 Confirmatz, quia certitudo vera oritur nalet ex evidencia, ut de-
 bet foris. 6. met. c. 1. q. 2. sec. 3. et non potest aliunde oriri q. suggesta
 sine evidencia suggestari potest. Sed sic theologia ex eorum scriptura
 theologorum, et scia certa sine evidencia, quia commissa q. est de fide non
 evidentes, sed nobis obscure, certificata aliunde et evidential.
 Prinde ad sciam in coi, sicut abstractit a nalet accipit aut quocumque
 alio modo, non est de essa evidencia, ut et Rarb. M. ult. Hac. 1. q. 1.
 et Canon lib. 12 de locis theologis c. 2. et in de essa scie ex

Defio sciam in
 communi.

naalib. grigius accipienda. Definitio g. scia in coi aliis verbis gessim
 sic, Cognitio vera et certa rei noie et causam. Vera ut dis-
 tinguitur ab errore; certa ut ab opinione; rei noie ut a gressio-
 nis et arte, q. circa libera et gressiois necessitate; et causal, ut
 ab actu gressiois §. II.

Unde Scientia sumant suam distinc-
 tionem inter se.

Quemadmodum representantes speculi alicuius generis non potest distingui
 facile nisi per obiecta que in speculo relucunt, ut dicat, hec res est,
 Ratio

Posteriores

Ratio Leonis, illa hois etc ita cu in illata scia adhaes sint re-
 presentoes qdal et vittanes exisse obtoru; ita cu sole oes The-
 ologi et Philo scias q obta distinguunt. Sed quonia diversissi-
 mas scias videmg versati circa unu sctm, ut Theologia et
 Metaphysica, circa deu (q ideo maale obtm dt, quasi fidum
 determinatu ad certa forma: sicut citia lignu q e ma et
 sctm multaru formaru multi agifices versari pnt) ita ut una res
 q plurimas passiones et qdta habeat diversissima q de igo demarati
 gnt: ideo si nuda res dat diversitatem scia, sed sub certa forma
 considerata, seu qdta certa rae limitata, sic ego maale, q e maale
 obtm. Medicina et Physica, alia ht qdta si considerat ut maale e
 alia ut sanabile e. Haec forma distinguos maale sctm dt a Caid.
 1. q. 1. ar. 3. Ratio formalis qua, id e q peculiariter considerat
 facitq ut sctm habeat qdta peculiaria unig ordinis. In summi-
 his formalib. obtis e multiglex scitibitas seu cognoscitib intrinseca
 determinadi sciam illty et immutadi qdta, q scitibitas in obtis
 antecedit, et e ratio ut ab hac qdta et scia gignat, ut ht S. Th.
 1. q. 1. ar. 3. et appellat Ratio formalis sub qua, sicut n.
 et ut aut veritas idel qdta de est scto ial q Rationem for-
 malem qua determinata sit plurim. modis ac diverso lumine
 cognoscibilis. Quia cognoscibilis ois orib teste Sec. in 3. dist.
 quoniam. 8. 2. ex igsamet rae formalis obti, aut saltel est eig n
 resurgantia. Amon n. est veritas et cognosci lumine naali
 et supraali, ut q fidel q nrsy lumen supraale dividit in cla-
 ru, ut in beatis, et in obscuru, ut in viatorib.; lumen a. naale
 e vel intuitiuu, ut in gignis gignis ex claritate determinatu, vel
 discit

Posteriores

379

38

domestica, ut bonu patet familias. Et deniq; in morales, seu, ut id
 gassin dno; monasticas, spectantes ad bonu, ggruul et facientes bonu
 uiru ggruatu. Has oes ethica gsiderat diuisa itid in tres partes
 in gpolitica, aconomica, et ethica. Adde et Jurisprudential q; ius
 seu iustu ggedit in reb. et actionib. gnt abstractit ab honesta
 te uirtutis, q; accis a. leges explicat quas ut in manib. habent
 in qb. ius utiq; gtimet, q; habent n' oia iura se rigto tradita
 st.

4° st actiones q; tm q; aia; raaale eliciunt, Quis immergam in
 ege et ab eo ni cogando degetat, ut cogoes illib; hites rectitudi
 ne in cognoscendo, quas ggendit logica.

4° laro st.
 . Actiones quas tm
 aia raaale eli
 cit, ut goes
 illib;.

Speculatiua scia in coi diuinit; genus obtoru formalium abstractio
 nel a ma; sicut a contrarietudine practicas scias distingui peres
 gerdionem cum ma;. Abstractio a ma; nil aliud e q; qdal ma;
 desectio seu omisio in gsiderando. Ma; in gposito e ens cogul
 quantu, qualitatib. sensibilib. affectum, ut substantie rerum
 maalib. et q;itas ipa, 1^a. abstractio e a ma; gglri tm n' a. se
 sibili et illgibili. Ma; gglris st individua cogul maalib; cog na
 trale utste gsiderat a Physica. 2^a. Abstractio e a ma; gglri et
 sensibili n' a. illgibili. Quaatitas dr ma; a illgibilis; ma;, q;
 e sctm alioru auidint; illgibilis, q; g se a nullo sensu externo est
 gceptibilis. Haec gsiderat; in Mathematica. 3^a. Abstractio e a ma;
 gglri sensibili et illgibili. Res spirituales st tales ut De; Angeli,
 aia raaale, q; nullo modo includit ma; seu q;itate, salte n' nro
 st cu ma; q; addit; g; aia; raaale: itel ens ut ens in coi et eius
 gaciones, q; etsi in maalib. r;giant; st tm et in memaalib., et sctm
 sem coi abstractit in ma; haec oia ggedit Mathematica. q; hae.
 E aconomia seu sistema sciariu totalib; includendo et artes,
 n' includendo in theologia, q; e altioris ordinis.

Abstractio
 generis.
 Abstractio 1.

Abstractio 2.

Abstractio 3.

Porro quilibet scia totalis sit multas partiales scias, hoc e gelios
 demonstrat varias q ex geliori subia n coalescat Physice n una sciam
 totalis, sed im q aggregat et ordinem aliquo cingit n una totali scia
 ut sit corior subia et videlicet in tractatu de libris. Hae partiales scie st
 inter se diverse si extrema et mediu et diversa, aut si mediu solu
 e diversu. Mediu n. dat specul et forma gelior, ut dictu in libris pri.
 Plura de sciam divisione et distinctione fons. 6. metaph. q. 5. c. 1. ubi
 stoik: Gylly in 1. q. 5. 1. Th. trac. 3. Conimb. 1. Post. c. 23. q. unica.

Quales sint differentia scientiarum practica- rum et speculatiuarum.

Speculatiua melis illis q negat practici, ut ait Gylly lib. 1. trac. 5.
 c. 1. no. 1. de quo nra subiam tractat scrib. gnuciatu de clambing sup.

1. Assertio. gondo nos loq im de iis q practica st in illitu, n in volu.
 Huius illit q
 hic qd sit
1. Huius illit practicus e cuius acty st practici, seu cuius acty q obo
 hnt practi, seu cuius iudiciu e practicu, oia n. hac est reatit.
2. Assertio. Practis e actio hois ab aia ronal qu tali uel elicta uel ingata,
 a recta rone regulabilis ad rectitudinem morali, uel artificiale. Ita
 Gylly lo. ci., fons 6. met. c. 1. q. 5. sec. 2 et 3. Sicq uoluit im actiones
 uobis de practis hu elictas hu ingatas, sed corior subia hu uobis
 hu illit hu aliaru potetiaru actiones numerat, qut subira qut regu-
 lam recte ronis.
3. Assertio. Iudiciu practicu seu notitia practica e dictamen seu enu-
 ciatio q naa sua ad practi dirigit, id e dictans aliqd agendu
 aut quomodo agendu. Ita fons. 6. ci. sec. 2. fons. in met. de. 44
 sec. 13. no. 31. Et talia iudicia debent de gelios scie practica fieri
 n. st ut de practi, hoc e de actione regulabili etc. enuciatio aliqd q
 iudiciu q n sit practicu sed speculatiu. Sic de actionib. uobis et
 illit et Physica multa docet eam naa ronal qm adq et usion de oibus
 actio
3. Assertio
 Aut sit iudiciu
 Practicu.

Posteriores

actionib. et cognoib. naturalib. multa demorando, quo modo et subiacet men-
sura recta ratio, nec regulant in cogitando: de opca Physica n̄ est
practica, sed manet speculativa, q̄a circa actiones, quas cogit, n̄
versat, modo cogitabili h̄nd̄ in iudiciis speculativis.

4° Iudiciis speculativis ē cognitio illib. q̄ ex sua natura n̄ ē direc-
tura seu regulativa alicuius cognois, sed gescit in cognoscere veri, nec
tendit ultra in alium finem, sicut iudicium practicum ex sua natura
dit in opaco. Ita Gyllig, Soar, Vassq., Fons. alii. Dixi ex sua natura, q̄
n̄ satis ē ut in intentione cognoscentis maneat, in sola cognoscere ve-
ri sine ordine ad op̄, ut videt nella q̄da Thomista ag. Soar. la. ci.
no. 36. Nam qūoteles 2. met. c. 2. dixit q̄ speculativa scia sit ve-
ritas, practica a op̄, n̄ illucit finem extrinsecum opantis, sed intrinse-
cum ipsius cognoscis qūa sit ex obto et modo quo cognoscit obto.

4° Bartho
Iudiciis spe-
culativis q̄da.

5° Huius partialis illib. q̄ ex partiali scia acquirit, n̄ est n̄ ee vel
practicus vel speculativus, totalis a. h̄y scientificus est ee vel practicus
tm, vel speculativus tm, vel mixtus. Ita coris sentia corū q̄ partiales
h̄y recipi distictos admittit, et totale scia dicit tm fieri q̄ aggre-
gat et ordinet partialis. Boah 1^a q̄ 5, q̄a de facto nullam possumus
assignare partialem sciam q̄ n̄ vel practica sit, vel speculativa. Id̄
om̄ veritas, q̄ q̄libet scia partialis cognoscit, vel ē nuda veritas
vel ē talis q̄ sit dictamen recte cogandi: mediu n̄ datz. Boah
2^a q̄ars, q̄a fieri pot̄ ut unig totale scia altera gelio sit speculati-
va et altera practica q̄ gr̄ia diversa.

5° Assotio.
De h̄y illib.
partiali.

6° Distra practici et speculativi est essales iis actib., et h̄tib. iis in
q̄b. sit, et n̄ tm accidentales. Ita Soar. la. ci. a. no. 43. Ratio ē, q̄a
oriunt̄ ex obto formali, q̄ sicut partialis, vel sit mediu practicum
vel speculativum, si a. ē totale sit vel oia media practica vel
oia

6° Assotio.
De distra pra-
ctici et speculati-
vum.

ria speculativa, vel alia et alia practica, alia et alia speculativa.
Sed de his gloria in trac. de lib.

S. IV^{us}
De Subalternatione Scientiarum.

quid sit subal-
ternata et subal-
ternans scia.

Subalternans scia est a qua dependet alia scia. Subalternata est
illa quae dependet. Varia autem est dependentia, quod videtur est quod
nam sufficiat et quod non sufficiat ad sciam stricte subalternatam.

1.

1° Non satis est ut sciam unig scia sit species essentialis sciam alte-
rius, si scia de animalibus non est subalternata scia de animalibus, eo quod aves
sunt species animalis, ratio est, quod utraque scia sit sua propria propria
est quod proprias passionibus demonstrat de subiecto suo indeterminate ab alia
illa quae tractat de genere, demonstrat passionibus genericis, et
de specie specificas, et sic medicina tractans de eorum humoribus
vel de herbis etc. quae ad hoc non est subalternata Physice, sed
generis Physice. Laxe tamen loquendo de hac est sciam subalter-
natio, sed cum addito subalternatio sciam tamen.

2.

2° Non satis est ut sciam unig ordinibus ad sciam alterius tamen
ad suum finem, si ars fronsfactoria docens facere et facere
frons non est stricte loquendo subalternata arti equestri docen-
ti equos, et si frons habeat quod sine equos, si est Logica
quod iterans tres gradus modis ut dirigibiles, non quod est sub-
alternata aliis sciis, eo quod quodammodo directe habeant quod sine quod
nitione aliarum sciarum, seu hoc ut tamen instrumentum bene dispositum
usurpant ab aliis sciis. Laxe tamen loquendo et cum addito est hac
appellari subalternatio finis.

3.

3° Non satis est si unig demonstratio propria sint generis alterius
aliis fieri posset ut una totalis scia esset sibi ipsi subalternata
et sub

Posteriores

et subalternans quoad partes. ut vrsim docet oes subalternation
scilicet et subalternatio debere de scias totaliter diuersas, quis sic
si goit ut subalternatio fiat tm sedm gatto; sic ex pte docet
Soar. dg. 1. Meta. sec. 9. no. 40.

DICO ex Alb. Mag. ad c. 10. v. Post. qua sequuntz val gassim oes
Rub. Tol., Croni, Eustach., Sans., Soar., Prag. ad scilicet subaltor
natam regi primo, ut eis solum sit idel cu soto subalternatis
et insus habeat aliq distan accidentale (si essale) ex cuius unione
cu soto oriuntz noue gassiones demranda. 2. ut subalternatae
origia demrctz in ea scia cu cuius soto sit idel solum, q ideo est
subalternans et superior. Sic musica subalternat Arithmetica,
qa tractat de numero ut ipsa Arithmetica, sed addito aliquo acode
us sonoro, ex quo peculiare aliqua proprietates in numero de
mstrada oriuntz. Sic teste Soar. lo. ci. medicina subalternatur
Physica in qtu tractat de corpore humano (q et in Physica trac
tat, qa e cos nate) adiucto aliquo acode, us sanabili; ex quo
peculiare gassiones seu proprietates oriuntz, et ex quo fit ut
medicina sit singlt practica ex Galeno s. Institutionu, quae
sequuntz Croni. in Loga q. 2. gemiali ar. 2. et Porrig lib. 2. Philia
naclis. c. 4. Ut appareat a. quomodo subalternata usurget Quis
sas in subalternata demrabilis, caso huc yllu in re medica.
Contrariu e gtrario gellendu, sed ciconia frigiditas gtraria est
calori febrili, q calor febrilis gellady e ciconia frigiditate. Prai
or in Physica demrctz in trac. de primis gtrariis qualitatibus
Binot videlm trac. de plantis et in trac. de tagameto hois.
Porro in hac tractate duo adhuc exgredienda st. 1. e, vidz ex
dictis seq q de ente q acous debz scin, q e gtra gelioe s. s. 6.
q. qce.

Dictu.

1.

2.

1.

q. qce.

In libros.

2. qstionis precedentis. 2° quomodo uerū sit q^d Arles 1. Post. c. 9. dicit scilicet subalternata demonstrare q^d, et subalternata q^d q^d.
- Re. ad. 1. Ad 1° habet ratio ex allegata gelioe in fine, et addo ratio ex Conim. 1. Post. c. 10. q. 2. ar. 1. tūc posse de ente q^d accens et sciam q^d ex adiunctione alterius q^d g^ontis oriūtz noua q^d g^ontis, sed tūc q^d g^ontis sit q^d g^ontis, q^d g^ontis in resultat ratio, sic etsi q^d g^ontis sit in genere tactū g^ontibus, alia ratio scilicet uis defedēdi a glūcia et etsi q^d g^ontis sit iungere minorei maiori et addere gelioe alia si sit ratio scilicet uis agiendi ignotū ex noto. Dabit^z q^d scia de ente q^d accens q^d g^ontis ut unū q^d h^o noual scilicet h^ontel n^o dabit^z a. una scia si g^ontes seorsim q^d g^ontes abstractado ab unidione carū.
- Re. ad. 2. Ad 2° R. r. r. scilicet subalternata demonstrare q^d si uolūt. 1° de suis q^d g^ontis q^d inductional uidentel a posteriori; de his a. q^d g^ontis demrat scia subalternata q^d q^d. Sed q^d si scia subalternata nō, est admittere demrat q^d q^d uerū q^d g^ontis q^d g^ontis in demrat q^d, et h^o subalternata q^d affirmat^z quoad obtm seu obtine, q^d scilicet obtm manet tale cui^z q^d g^ontis et demratel in superiore scia, negat^z quoad cognoscētel seu formalitet, q^d tūc cognoscēs nō usurgat q^d g^ontis scia in suo assensu ex Duran. q. 7. q^d g^ontis nō. 13. 2° De suis q^d g^ontis, q^d scia subalternata q^d q^d facultate niter q^d g^ontis limitas nō q^d demrat q^d q^d, nisi adiuta a scia superiore, a qua emēdicat demratos suoru q^d g^ontis, mo nō est stricte scia, nisi ut iuncta cū sua subalternata, q^d g^ontis u. uerū. solul q^d g^ontis suas q^d g^ontis q^d inductional aliq^d q^d g^ontis, aut sual q^d g^ontis a posteriori demrat. Ita Louari. Tol. Rub. S. Th. ad lo. ci. Arles, itel Sordē q. n. n. q. 9. Caiet. tract. de subalternatōe sciarū, et h^o habet uerū et dictum Arles.

Posteriores

§. V^{us}

305⁹³

Quomodo destruaturs scientia.

Ex Arle 1. Post. c. 6. habemus 4 modos amittere scientia quos suggerit Im Arles, n. gavit; hos modos Arle ali. Quia fusius explicare debemus ut naal scia gerit cog. noscans ex aig destructione possibili vel n. possibili.

I.^{us} modus e si res scita geat, hoc e si scdm cesaret que nire scto, n. u. illis in gposito destructio causa, sed destrucio gtraria, debet n. scia de cognitio rei nra q se alt hre n. g, alioq n. erit virtus, seu gcaliare ornamentum illis; cognoscimus qdam f gtingentia, sed veritas illis cog. niois gterit seu exinguit re gterente. Porro iste modus e Im hypotheticus, ut illis caie, res n. q scitz nra gbit aut alt sese habebit, si Im gret f scia gret.

1. modus. si res scita gerit.

II.^{us} modo e hypotheticus, si us destrueret sctm scientia illis sctm misionis n. denoiatis, totq homo e sctm deno minaois, q dt scies scia, Im n. gga n. mheret dati hoi, sed m. aia et illctu Im, q illeq si destrueret, f scia destrue, rebz, sicut si sctm alioie aentid destruit, f iga destruit, iam u. quonia aia n. destruit, ideo neqz rty scientifici chsgo, cics illegibiles destruit, sed manebit et m. aia separata caeteris garib. ex mgro sntiarte in 3. dist. 31. c. 3.

2. modus. si sctm scia gerit.

III.^{us} modus e obliuio gelusionis. fit huc qz defectu seu gtr baro gocietu illctualid aut gphantasia n. gsumus gtrus uelimus in mentel reuacata conliod. Intet istam scia gogis omittimus

3. modus. obliuio geliois

omittimus. & amittimus scilicet actuali, et de destruere si habet
scilicet, sed habenda. in gredire seu tollere, sicut dicimus gratia
nam uerum destruere fructus, et si non existant. Sciam
actuali iste modus directe non destruit, maxime non est huiusmodi
obliuione geliois.

4. modus
obliuio medii.

IV. ^{us} modus est obliuio medii. analogice uero demonstratio, quae est ista
ipsa scilicet actualis, oel sicut uim fit a medio, ideo ubi illud
deest, non potest consistere ulla scilicet actualis. Tris est inter Scotum
et recentiores quosdam, ut uidere est apud Corin. 1. Post. c. 7. q. 1.
ar. 3. an ad actuali scilicet uerum scilicet ut Gmissa, in quibus est me-
dium dispositum, scilicet Gmittant, et ex ipso eorum assensu eliciant,
an uero satis sit uel in medio meminisse uel in memoriae quod
aliqui habuerunt Gmissas in quibus medium ginebat. Seco. q. 3. p.
Cogn. q. 2. laterali, requirit expressum assensum Gmissarum quotiescumque
est scilicet actualis habenda, et ait impossibile esse uti huiusmodi scilicet,
si utamur simul gignitur huiusmodi, id est, quia assensus gignitur
eliciant. Alii dicunt satis esse recordari Gmissarum aliam factum
uel medii solius. Dico ideo ad actuali de nouo acq-
dam sciendum esse cum scio, quod a. huiusmodi acq-
illud elicere geliois scilicet sine expresso assensu alicuius
gignitur et solam recordari, uel Gmissarum, uel medii aliquo
bene attributi. Ratio est, quia uti non est necesse existere assensum
sui Gmissarum existente assensu geliois, ut docuimus q. p. c. 7.
de 5. 7. conc. 6. ita non est necesse ut, quoties geliois est reget-
da, potius, nouus Gmissarum assensu eliciant; sed satis est me-
moriam haberi assensu, uel intuitu medii aliquo in Gmissis
bene

Dicitur.

Posteriores

Bene dispositi, et hoc igitur in uoluisse Scotu sciant ali
qui Scotista; in primo a. actu de notat. hoc n̄ satis est
q̄ illud idē certū erat q̄ modū illud est uera causa,
dehinc q̄. exōssum iudiciū q̄sisse ut hoc igitur cognosce,

ret.

V^o modo q̄ ē error h̄z. ag. strob. 1. post. c. 12. et 13, et 1. Tds. s. modq. c. 1. et in lib. de longitudo et breuitate uitae c. 2. Error et uox Error.

ut glumū gerda q̄ mali significas cognoscit obliis, foali a.
salsitate seu difformitate cognitionis, itelq̄ mendacit̄ et incocti
tudine cognitionis, ubi n̄ ē difforme iudiciū, ubi nulla est ee euidetia
q̄ re bene cognoscas et q̄sper nec certitudo ulla cognitionis, esto
sage cognoscētis certitudo seu firma adhesio adsit. Dix quoque ag
garet q̄ opponat scia actuali Error h̄z quoad ueritatem, h̄z
quoad euidetia et certitudinem et q̄t q̄taria, ut sit eis subia
ex S. Th. 1. 2. q. 83. ar. 1. itel q̄ opponat error magis scie
q̄ opinioni uere, et q̄ magis opponat error et q̄m q̄ opinio ue
ra et falsa. Error itaq̄ destruit scia adeo ut q̄ nullā q̄tētia
circa idel obm simul stare possint si de iudiciis sit sermo; q̄nt
h̄z simul ee si alterū illorū h̄z q̄ aggrēssione aggrēdatur,
sic is q̄ sit scia q̄ terra sit rotunda, cogitū simul oppositum
errore C. h̄zēsiū aggrēdere q̄t q̄ terra sit quadrata, n̄ h̄z in
dicaret. Error gaulatim uirgit q̄ obliuione modū, seu d̄z
ritatis terminorū seu exigētis alius regitū ad scia.

§. VI. et Vltimus.

Comparatur Scientia cū aliis cognitionib.
Cognosces q̄ n̄ st scie q̄nt reāseri ista. 1.º Illud seu cognitū
grigiorū

In libros

Cognoscit
et scia
grigiorū. 2. Sagientia. 3. Prudentia. 4. Ars. 5. Opinio. 6.
Suspicio. 7. Fides humana. 8. Fides divina. 9. Solertia, de
qua In ial dixim, in cogitoma cogitū.

Cognio grigiorū
Quoad 1. Jam gabet ex dictis q. Ecedete simul et ista,
quomodo cognitio scientifica differat a cognoie grigiorū.

2.
Sagientia
sus hae
videt pamiū
de hae, sicut
nā a sag.
295
s. 17. 267.
Quoad 2. Sequēdo ial s. Th. in 122 q. 97. ar. 2. Dico quod
scia, qut distinguit a sagientia, sit talis cognitio qualē hae,
long descripsim, sed q causas inferiores In, sagientia a. na,
hualis (nat de hae In in pposito ē sermo) ē itit talis cognoie
tio, sed q causas altiores et ē metaphisica, de qua susig suo loco.
Ergo distinguit sagientia stricte loquēdo n̄ ideo a scia stricte
loquēdo q n̄ sit scia, sed q sit nobilior scia, us q nobiliora
media.

3.
Prudentia.
4.
Ars.
Quoad 3. Distinguit scia a Prudentia (q ē recta ratio agi
bilis, id ē actionū humanarū, in fine ordinabilis, qut st bo
nū intrinsecū respic hōis, ut sit s. Th. 1. 2. q. 57) qā prudentia
versat̄ circa glaria et mutabilia: et gari fare rae ars quoq
distinguit a scia, ut gote versat̄ circa factibilia, seu ope ex
terna, utens In circa ea recta rae, qm̄ et Prudentia cir
ca sua, nequa q n. darrase.

Opinio
Quoad 5. Opinio (ē accipiēdo hāc uocē, qut generalr sēquit ad
cognioē sine uerā sine falsā, sed q cognoie quada uerā genu
liari ab aliis ueris distincta) qut gult a fide et suspiciōe dis
tinguit̄, ē cognitio sine immediā ex terminis, sine mediā ob
iectō, pblem (saltem In cō gūabilitate agēntis et n̄ cō certū
fudine aut emētē) cū formidine artis agosite. Ex quo gabet
ubi

Posteriores

actus opinatiuum distingui a scientifico quoad certitudinal et certu,
 habund. et si qd in defectu sit in ipso cognoscente hinc alio,
 qd mediis certu et evidens a parte rei, tunc habebit opinio illa
 formidivul soti tm; si a. sit defectu simul ex qte mediis aut obli
 qd in se tenora tale e cui falsu subesse pot; esto n goit, tunc opi
 nio illa dicitur hinc formidivul copivis (et si nulla forte se adgit
 formido soti) qd facit ut opinio d scia esset differat.

Dubitabit an opinio goit simul, de cu scia de ead re. ut dicitur
 ois ambiguitas habens gloria frusa.

Dubit.

Rc. 1.° Sunt numero actus n posse ee opinatiuum et scientificum.
 Ita qda quosdam recetiores Scoti in 3. dist. 24. q. uni. d. ult. Ratio e
 qa, esto alique ad auct gelioel gerat mediis demonstratiuum et pbatic,
 illely tm n unu a seut elicit ex illis duob mediis, sed duos,
 quoru alter us opinatiuus, qa ni eo n sistit, cito trant, dissonit
 tm illely ut eo secusior sit in demose du valet d golia
 n dixerit re.

Rc. 1.

Rc. 2.° Alit opinatiuum et hinc scientificu de eod obto posse
 simul eod tpe ee in illely. Ita S. Th. 1. q. 80. ar. 7. et 3. q. 9.
 ar. 3. ad 2. et S. Bonavent. in 3. dist. 24. q. 2. constat n soti ex qte
 qua facilliter unu gelioel tm demonstratiua tm goit pbatic, sed et rae,
 qa hinc hly n inclinat ad acty adeo regnantes qd diversi saltu te,
 goit. modo hinc modo ille elici quod.

Rc. 2.

Rc. 3.° Acty opinatiuus et actus scientificus circa ead gelioel gnt
 malis simul existere q mediis diversa, dummodo acty opinatiuus n in
 dicit incertu ee qd scientificus indicat certu, sed indicet tm ee id.
 sine illud ipsum alius actus indicat certu ee, sine n indicet.

Rc. 3

Ita Conin. i. post. c. 26. q. 2. ar. 2. et, qd. ipso glutes qda Pub.
 ibit et foris 6. met. c. 1. q. 1. sec. v. Ratio e, qa unq actus n ingedit
 aut

aut tollit alterum si in aliunde in inbecillitate gōtia positū
 sit incedimēti, q̄ suggestioni nullū eē, imo unq̄ actū gōlig ḡfirmat
 alterū saltē negatiue, dū alter alteri ondit nihil illig uer-
 tatis iudicio ex ulla parte obstare. Dices, ex parte sōti reprob-
 ad opinionel formido illeū, ut scilicet a. reprobū ut formido n̄ uisū
 in illeū, sed formido n̄ q̄ simul adesse et abē, q̄ nec simul esse
 opinio et scia. R. C. Distingūdo maiorē, reprobū ad opinionel
 formido positīua negat, negatiua ḡcedit. Negatiua formido est
 in carentia alicuius formidatis possibilis, q̄ optima eē q̄ cū fir-
 ma adhesionē illeū aliunde parte absq̄ actuali formidine seu
 uacillatōe cogit illeū. Positiua formido, q̄ est extrinsecū Conin.
 agellat, ē actualis uacillatio ipsiq̄ illeū, q̄ sane ad essent
 opinionis ē reprobū, ut docēt Conin. lo. ci. questione 1. ar. 4.

6.
 Suspicio.

Quoad 6^m. Suspicio ē assensū cum formidine oppositi
 actū, uel ex infirmo testimonio loquentis, uel ex leui & incerto
 signo, uel ex argt. gōli. Si tertius, n̄ differt suspicio ab opinione
 mediata, si 2^m, n̄ differt a cogitōe & signū. Q̄ sege dixim⁹ a
 sua natura discursiua n̄ eē, ac gōide nec scia. Si primū, n̄ dif-
 fert a fide humana, q̄ in tractatu de gōtia dixim⁹ n̄ eē discursi-
 uua ac gōide nec scia. Accedit q̄ fides careat euidentia, ex q̄
 ta q̄ dr euidentis in attestante, ad q̄ duo reprobū, 1° ut
 euidentis sit ad res, q̄ hac fide tenere uelint, ab aliquo uel ali-
 q̄. dici. 2° ut euidentis sit illos ipsos de ueraces, et sic uis, q̄
 nūq̄ uiderūt Romas, euidentis ē Romas ē in ex fide euidente in
 attestante.

7.
 Fides diuina

Quoad 7^m. Fides diuina si de actu loquamur, ē assensū certus
 ueritatis ob auctoritatem diuinā, q̄ ut sic scire n̄ ē discursiua
 ut dicitur

Posteriores

391

196

ut dictū in tractatu de gŕa, ac quide nec scia: aut si eēt
discursus, salte ppter sua merentiam differet a scia, quā
hactenq declarauim. Atqz hac in uniuersam Logicam
ad laudem Dei et uirginis matris dei dicta
sufficiant. 33.

Resoluitus Artis
organū 27 sectionis.
Anno 1617.

Uniuersa Lectiones in
Logica nra s^t 195

Nota. Numeng, uilibet tractatu:
in fine agpositu, indicat nu-
merū lectionū illig tractatū.

